

HASŁO ŁÓDZKIE

DZIENNIK BEZPARTYJNY

REDAKCJA i ADMINISTRACJA, Łódź, Piotrkowska Nr. 15

Telefony: Redakcji 1-81-06, Administracji 1-53-66

Cena 20 groszy

Redaktor naczelny przyjmuje codziennie od godziny 6-7 wieczorem
Sekretariat czynny od godz. 12-1 w poł. i od 6-7 wiecz.

NARADY NA ZAMKU i w BELWEDERZE

Ważne konferencje z b. premierem Bartlem
Wczoraj konferował p. Prezydent, dziś Marszałek Piłsudski

Sprawozdawca parlamentarny „Hasła” donosi z Warszawy:

Wczoraj o godzinie 8.30, zgodnie z zapowiedzią „Hasła”, przybył do Warszawy b. premier, prof. dr. Kazimierz Bartel. P. prof. Bartel otrzymał w środę list odręczny p. Prezydenta Rzeczypospolitej, który mu przywiózł do Lwowa adjutant p. Prezydenta, mjr. Jurgielewicz.

Na dworcu oczekiwali b. premiera adjutant p. Prezydenta, rtm. Calewski oraz b. długoletni sekretarz, por. St. Zaćwilichowski. Z dworca p. premier udał się na Zamek, gdzie zamieszkał jako gość p. Prezydenta Rzeczypospolitej w przygotowanych dla niego apartamentach.

O godzinie 10, po krótkim odpoczynku,

Posel niemieckj w Polsce wyjeżdża dziś do Berlina

BERLIN 13, 12. Biuro Wolf'a donosi, że wobec zmian w dotychczasowych dyspozycjach posła niemieckiego w Warszawie Rauschera, złoży on obszerne sprawozdanie o stanie polsko-niemieckich rokowań handlowych i w tym celu przybywa w sobotę do Berlina.

Według „Vossische Zeitung” przyjazd Rauschera pozostaje w związku z nowymi rzekomo trudnościami w rokowaniach handlowych polsko-niemieckich. (PAT)

Katastrofa lotnicza w Toruniu

TORUN, 13.12. Wskutek przymusowego lądowania uległ dziś katastrofie pod dworcem Toruń—Północny samolot pilotowany przez kpt. Moszczyńskiego, który poniósł w katastrofie śmierć. Znajdujący się w samolocie st. szeregowiec Musiał uległ ciężkim obrażeniom i został przewieziony do szpitala wojkowego w Toruniu.

Nowe fałszywe pogłoski o chorobie Hindenburga

BERLIN 13, 12. W związku z pogłoskami, jakoby prezydent Hindenburg poważnie zaniemógł lub uległ atakowi apoplektycznemu, donosi komunikat półurzędowy, że wiadomości te wyssane są z palca i prezydent Hindenburg cieszy się zdrowiem. (PAT)

Likwidacja dyktatury w Hiszpanji uastąpi w styczniu

MADRYT 13.12. Na wczorajszym posiedzeniu rady gabinetowej poszczególni ministrowie przedstawiali swe opinie w kwestji przywrócenia normalnego ustroju konstytucyjnego w kraju. Zgromadzenie narodowe zbierze się w styczniu, w celu zatwierdzenia projektu reformy konstytucyjnej. Wybory do ciał samorządowych odbędą się w końcu lutego. (PAT)

Zacięte walki sowiecko-chińskie

MUKDEN 13, 13. Donoszą urzędowo, że Rosjanie kontynuują operacje wojenne, przyczem zaatakowali strzelając z dział, pozycje chińskie w górach Hsi-Ngan.

ku, prof. Bartel udał się do apartamentów p. Prezydenta i został przyjęty zaraz na audjencję.

Prof. Bartel, wyjeżdżając ze Lwowa, oświadczył dziennikarzom, że nie ma zamiaru przyjęcia jakiegokolwiek stanowiska w rządzie. Również w kołach miarodajnych uważają, że przyjazdu prof. Bartla nie należy wiązać z zamiarem powierzenia mu misji tworzenia gabinetu.

P. Prezydent Rzeczypospolitej, którego łączą oddawna przyjazne stosunki z prof. Bartlem, chciał w obecnej chwili

zasięgnąć jego opinii jedynie w różnych sprawach.

Poza konferencją z prof. Bartlem żadne inne audjencje na Zamku nie odbyły się.

Krażą pogłoski, że dopiero dziś p. Prezydent przyjmie posła polskiego w Moskwie — p. min. Patka, który podobno przybył wczoraj do stolicy.

Wczorajem p. Prezydent udał się do Belwederu, gdzie odbył z Marszałkiem Piłsudskim dłuższą konferencję.

Dziś Marszałek Piłsudski przyjmie b. premiera Bartla, z którym omówi szereg spraw, dotyczących likwidacji obecnego przesilenia.

Cieźkie dni gabinetu angielskiego

Dymisja „wisi w powietrzu”

LONDYN, 13.12. W związku z zapowiedzianym w Izbie Gmin na wtorek czytaniem rządowego projektu węglowego, rozpoczęła się interesująca i charakterystyczna dla obecnej sytuacji wewnętrznej gra stronnictw opozycyjnych. Liberali występują przeciwko projektowi rządowemu, nie chcąc jednak dopuścić do obalenia rządu zredukują swą deklarację w ten sposób, aby konserwatyści nie mogli za nią głosować. Wniosek konserwatystów znowu odrzuca projekt rządowy w całości i w ten sposób, jako zbyt daleko idący nie może liczyć na głosy liberalnych. Liberalni liczą, że tą

drogą zmuszą rząd do wyrzeczenia się niepożądanego dla liberalnych kartelizacji przemysłu węglowego.

Gdyby rząd wbrew tym obliczeniom trwał przy swoim projekcie, należałoby się liczyć z obaleniem rządu i nowymi wyborami. W praktyce jednak konserwatyści w tym wypadku uratują rząd, stosując przy głosowaniu abstynencję i wytwarzając w ten sposób dostateczną większość samej Labor Party. Charakterystyczną cechą jest, że wszystkie trzy stronnictwa unikają w obecnej chwili klęski rządu Mac Donalda.

Schacht jest niezadowolony z polityki finansowej Rzeszy

BERLIN 13, 12. Ubiegłej nocy otrzymał minister finansów Hilferding pismo od prezydenta Banku Rzeszy dr. Schachta, które zaskoczyło w wysokim stopniu niemieckie koła polityczne.

W liście tym zwraca dr. Schacht uwagę ministra finansów, iż program finansowy rządu nie jest wystarczającą podsta-

wą dla uzyskania 400-miljonowej pożyczki, którą rząd zamierza zaciągnąć w Banku Nowojorskim Dillona.

Dzisiejsza prasa popołudniowa podnosi, że komplikacje wywołane nowym krokiem Schachta uważać należy obecnie jako częściowo złagodzone. (PAT)

MORD NA BALUTACH

ODRZUCONY KONKURENT ZABIŁ UKOCHANĄ

Wczoraj późnym wieczorem Bałuty stały się terenem morderstwa, popełnionego przez 22-letniego Leona Stępnika zamieszkałego przy Nowosikawskiej Nr. 4, na osobie 20-letniej Heleny Gadomskiej zamieszkałej przy Nowodworskiej Nr. 24.

Stępnik od dłuższego czasu kochał się w Gadomskiej i zyskał jej wzajemność.

Jednak przed dwoma tygodniami w uczuciach dziewczyny zaszła zmiana i

Helena Gadomska, otrzymawszy od swych znajomych niepocholebną opinię o ukochanym jako nałogowym karciarzu, pijaku i donżuanie zerwała zaręczyny, oświadczając Stępnikowi że nie chce go znać.

Stępnik, mocno dotknięty odprawą, nie tracił nadziei że uda mu się uzyskać przebaczenie ex-narzeczonej.

W tym celu przybył kiedyś do domu Heleny, ale jej rodzice nie przyjęli niedosłego zięcia.

Nie widząc innego sposobu Stępnik zatrzymywał często na ulicy Gadomską urządzając jej awantury, z których ratowali ją przechodnie lub sąsiadki.

Wczoraj o godz. 10-ej Gadomska odprowadziła swą koleżankę i około godz. 10 i pół wracała do domu.

Przy zbiegu ul. Marysińskiej i Dworskiej spotkał ją Stępnik i zaczął błagać dziewczynę, aby się z nim przeprosiła, gdyż kocha ją i bez niej żyć nie może.

Gdy prośby nie pomagały, zaczął grozić, a widząc, że i groźby nie skutkują — wyjął z kieszeni rewolwer i oddał 8 strzałów w stronę Gadomskiej.

6 strzałów chybiło, dwie zaś kule śmiertelnie raniły niefortunliwą, dziewczynę trafiając w usta, oraz w serce.

Ofiara zbrodniczej miłości osunęła się martwa na ziemię, morderca zaś, torując sobie rewolwerem drogę wśród tłumu, który zgromadził się na odgłos strzałów, znikł w niewiadomym kierunku.

Zwłoki zabitej przewieziono do prosektorjum.

Na miejsce wypadku przybyli: podprokurator Kowalski, sędzia Taubenszlag oraz kierownik II komisariatu — Podnieśński.

Policja zarządziła obławę w celu schwytania mordercy. (p)

Hałaśliwa obstrukcja komunistów na posiedzeniu parlamentu czeskiego

PRAGA, 13.12. Na dzisiejszym posiedzeniu parlamentu wygłosił premier Udržal expose rządowe, w którym wskazał w pierwszym rządzie na trudności gospodarcze, jakie czekają rząd w związku z powszechnym kryzysem gospodarczym. O programie rządowym oświadczył premier Udržal, że w pierwszym rządzie należało do niego będzie zakończenie prac wszczętych przez poprzedni gabinet. W polityce zagranicznej utrzymana będzie dotychczasowa linja, polegająca na popieraniu ogólnej polityki, zmierzającej do konsolidacji i pacyfikacji europejskiej, wzmocnienie sojuszu

i utrzymanie najlepszych stosunków z sąsiadami, zarówno w kierunku stosunków politycznych, jak i gospodarczych.

W czasie posiedzenia komuniści zorganizowali silną demonstrację przy pomocy piszczałek i innych sposobów obstrukcji parlamentarnej, tak, że 22 posłom przewodniczący Izby odebrał prawo wstępu na obrady na przeciąg miesiąca i na ten sam czas wstrzymał im wypłatę diet.

Również w Senacie wygłosił premier Udržal dzisiaj podobne expose, przyczem i tam miały miejsce awantury komunistyczne. (PAT)

Nie szukajmy zbawców Polski

Sami uratowaliśmy niepodległość ojczyzny
Znamienny artykuł pisma francuskiego o roku 1920

PARYŻ, 13.12. Dziennik „Paris Presse” drukuje artykuł pisma Anquetila o książce Marszałka Piłsudskiego p. t. „Rok 1920-y”. Anquetil pisze:

Kapitałne dzieło Marszałka Piłsudskiego ma doniosłe znaczenie zarówno dla czytelnika francuskiego, jak i dla czytelnika polskiego. Gdy zastanowimy się i przeniesiemy na chwilę w tę pełną niepokoju atmosferę, która otaczała w lipcu i w sierpniu 1920 r. Polskę, to faktycznie dojdziemy do wniosku, że i my Francuzi, byliśmy narażeni na jednakowe niebezpieczeństwo z naszymi przyjaciółmi — Polakami. Trwoga nas ogarnia na myśl, co by się stało, gdyby Polska tama została przerwana przez wojska Tuchaczewskiego. Streściwszy sytuację polityczną i taktyczną na początku 1920 r., ostateczne rozbiście Denikina i Kolkacza, pozwalające Sowietom, według słów Tuchaczewskiego „rzucić wszystkie swoje siły zbrojne na Polskę, wręcz pochód Marszałka Piłsudskiego na Kijów, pos. Anquetil opisuje udział w wypadkach Francji oraz udzielenie przez nią Polsce pomocy, której odmówiły inne mocarstwa Ententy.

Oprócz licznych transportów amunicji, które zresztą przybyły na miejsce przeznaczenia po stanowczym starciu sił przeciwników, Francja wysłała do Polski misję wojskową z gen. Weygandem na czele.

Piękna książka Marszałka Piłsudskiego rzuca pełne światło na wszystkie szczegóły tego zbawczego manewru.

Demonstracja komunistów w berlińskiej radzie miejskiej

BERLIN 13, 12. W czasie otwarcia pierwszego posiedzenia nowej rady miejskiej 300 bezrobotnych komunistów zgromadziło się koło ratusza, przyczem część zebranych wtargnęła do sali obrad. Policja usunęła manifestantów. (PAT)

W Wileńszczyźnie zakwitły kwiaty

WILNO, 13.12. Z Datnowa donoszą, że wskutek podniesienia się ciepłoty na polach i w lasach zakwitły kwiaty. (AW)

OSTATNIE WYPADKI SAMOCHODOWE

wskazują na to, że należy ubezpieczyć się od nieszczęśliwych wypadków i kłopotów. Oplata za zł. 10.000. - sumy ubezpieczenia wynosi na rok tylko zł. 12 gr. 50
Jen. Rep. Tow. Ubezpiecz. „VITA”
Łódź Narutowicza 40 tel. 213-98

Nie ulega najmniejszej wątpliwości, że światne zwycięstwo nad Wisłą było zwycięstwem czysto polskim. Gen. Weygand mówi o niem, że operacje wojskowe wykonane zostały przez generałów polskich według planu ściśle polskiego.

Książka Marszałka Piłsudskiego po-

zwala nam lepiej zrozumieć osobę Budowniczego Państwa Polskiego i zdać sobie również sprawę z tego, czego oczekiwać możemy od kraju i ludzi, którzy potrafili wybrnąć z sytuacji wysoce trudnej i tragicznej w sposób najfantastyczniejszy, który zna historia.

Doniosłe zmiany w Kasach Chorych

Nie ignoranci partyjni, a lekarze będą decydowali o leczeniu

W początkach przyszłego tygodnia p. minister pracy i opieki społecznej wyda doniosłe zarządzenia, dotyczące Kas Chorych.

Zarządzenia te zmieniają samą strukturę Kas Chorych i podstawy organizacyjne ich działalności.

Zmiany, które rozporządzenie przyniesie, pokrywają się z postulatami zjazdu lekarzy, odbytego w Warszawie w dniu 25 i 26 ub. mies.

Uwzględnia one jednak nie maksymalne postulaty lekarzy w rodzaju powierzenia im naczelnych stanowisk administracyjnych (dyrektorskich i komisarskich).

Rozporządzenie powierza naczelnym lekarzom kasowym i ambulatoryjnym całkowite kierownictwo działu leczniczego i wykonanie budżetu leczniczego.

Przy naczelnym lekarzach funkcjonować będą rady lekarskie.

Rozporządzenie czyni tedy olbrzymi wyłom w dotychczasowej praktyce Kas dawnej kongresówki, spychających lecznictwo na ostatni plan. Rzeczą naczelnym lekarzy i Rad lekarskich będzie to lecznictwo unormować i postawić na należytych poziomach. W przyszłości oczekiwane są dalsze zarządzenia, które drogą konstrukcyjną doprowadzą do skasowania ogonków i innych utraień ubezpieczonych.

Orkan w Wiedniu

Wiele osób odniosło rany

WIEDEN, 13.12. Wczoraj w południe rozszalał się nad stolicą Austrii gwałtowny orkan, któremu towarzyszyły pioruny i grad, a następnie ulewny deszcz w rodzaju oberwania się chmury.

Na ulicach i placach śródmieścia powstały formalne jeziora. Spadające cegły i wywieszki spowodowały szereg nieszczęśliwych wypadków. Wicher połamał wielkie drzewa, rzucając je na jezdnię. Z kościoła Jubileuszowego w Praterze unęły ze znacznej wysokości drzwi, raniąc ciężko pewnego studenta.

W Liesing orkan zerwał olbrzymi dach z wielkiej hali fabrycznej.

O sile wichru świadczy fakt, iż lu-

dzie pod jego naporem przewracali się, samochody zaś ustawione pod wiatr wogóle nie mogły ruszyć z miejsca.

Z Passawy donoszą o trąbie powietrznej, która przeszła wczoraj po południu nad miastem. Choć orkan trwał zaledwie dwie minuty, dokonał wielkich spustoszeń. W jednej chwili ulice zostały zasypane gradem cegieł i odłamków muru, oraz zasłane połamanymi drzewami. Z kilku domów wiatr zerwał dachy. Wiele osób odniosło poważne rany.

Podobnie gwałtowna burza szalała również w dolinie Dunaju i w Lesie Bawarskim, gdzie wyrządziła olbrzymie szkody w drzewostanie.

Za dwa dni mróz Od wschodu nadchodzi oziębienie

Na wschód od naszego kraju, nad całą europejską Rosją środkową i zachodnią - północną, rozpościera się wielki, silny i trwały obszar wyżowy, który trwa prawie bez żadnych zmian już od kilku tygodni, przynosząc tej części Rosji stały mróz (Łustsila — 24, — 30, Wołogda — 4, — 6). W ciągu ostatnich dwu dni wyż wykazuje jednakże tendencję aktywną i posuwa się zwolna na zachód, w kierunku Polski.

W związku z tem nastąpiło już nawet lekkie oziębienie i pierwsze opady śnieżne.

Przy rozbiciu wielkiego obszaru jednolitego ciśnienia na drobne części, zmiana zazwyczaj przychodzi raptownie.

To też trwający obecnie kryzys depresji barometrycznej osiągnie za 2—3 dni punkt kulminacyjny, przynosząc lekkie mróz (około — 4 st.) całej Polsce.

Do tego czasu spodziewać się należy naogół pogody bez większych zmian; dość ciepłej i obfitej w opady (zwłaszcza na północy i wschodzie), nocą i raniem lekkich przymrozków.

Narada gospodarcza w sprawie handlu zbożowego

W poniedziałek po południu odbędzie się u Pana Prezesa Rady Ministrów Konferencja, poświęcona sprawom związanym z sytuacją na rynku zbożowym oraz z zagadnieniami handlu zbożowego. W konferencji tej wezmą udział ministrowie: Spraw Wewnętrznych, Skarbu, Przemysłu i Handlu, Rolnictwa, Reform Rolnych i Komunikacji oraz przedstawiciele syndykatu zbożowego i organizacji handlowych, zajmujących się eksportem zboża.

Posiedzenie komitetu ekonomicznego

W dniu wczorajszym o godz. 12-iej w południe odbyło się pod przewodnictwem p. prezesa rady ministrów dr. Kazimierza Świątalskiego posiedzenie komitetu ekonomicznego rady ministrów.

Nowa republika mongolska

WIEDEN 13, 12. United Press donosi z Charbinu, że w Bargadzie, w północno-zachodnim okręgu Mandżurji obwołana została nowa niezależna republika mongolska z miastem Hailarem jako stolicą.

W kołach politycznych oczekując z związku z tem nowych zakłóceń pomiędzy Chinami a Rosją, liczą się także z możliwością interwencji Japonii. (PAT)

Bakcyl influenzy odkryty

NOWY JORK, 13.12. Znakomity bakterjolog amerykański profesor uniwersytetu w Chicago dr. Falk dokonał niesłychanie ważnego odkrycia.

Po 6-letniej pracy udało mu się rozpoznać z całą pewnością i izolować bakcyla wywołującego influencję.

Tajemniczy arsenał w więzieniu

NOWY JORK 13, 12. Rewizja w więzieniu w Auburn, w którym dopiero wczoraj zdolano stłumić bunt więźniów, dała sensacyjne wyniki.

Wykryto tam formalny arsenał złożony z broni palnej, wielkiej ilości nożów i sztyletów. Znalezioną bronią można było doskonale uzbroić 100 więźniów. Władze stoją przed absolutną zagadką skąd do dobrze strzeżonego więzienia mogły przedostać się tak wielkie ilości broni.

Mimo, iż bunt został ostatecznie zgłuszony, pozostawiono jeszcze na straży silny oddział gwardji narodowej. Jako dalszy środek zapobiegawczy zastosowano zniesienie przechadek na podwórzu i wspólnego przyjmowania posiłku przez wszystkich 1556 więźniów. Każdy więzień otrzymuje jedzenie w swej odrębnej celi.

Wobec uczestników buntu stosowane są jeszcze dalsze obostrzenia. Mają być oni postawieni przed sąd. Poza tem mają być oni oskarżeni o zbrodnię usiłowania morderstwa na strażnikach więziennych, za co im grozi fotel elektryczny...

KINO - TEATR

RESURSA
UL. KILIŃSKIEGO 123

Dziś i dni następnych!

Początek seansów w dni powszednie o godz. — 5,20, 7,15 i 9; w dni świąteczne — o godz. 3, 5, 7 i 9

Dziś i dni następnych!

Niezapomniana tragedia, która rozegrała się o świcie dn. 12 października 1915 roku, uwieczniona została na taśmie filmowej p. t.

O ŚWICIE
(MISS CAVELL)

W roli głównej największa tragiczka ekranu SYBILLA THORNDOKKE oraz wojsko angielskie, lotnicy, jeńcy belgijscy sąd niemiecki i wiele innych. Niezapomniane monumentalne arcydzieło, które wystawiła ludzkość największemu bohaterstwu kobiety.

Następny program: „Ty moje marzenie”

ZDENERWOWANIE OPOZYCJI

Od szeregu dni przewija się przez aparaty prywatne P. Prezydenta Rzeczypospolitej na Zamku w Warszawie korowód postaci, które zgłaszają się na wyznaczone im kolejno audjencje. Są to przywódcy stronnictw sejmowych od najsłabszej lewicy do profesora Rybarskiego włącznie, którzy informują P. Prezydenta o sytuacji w związku z przesileniem gabinetowym.

Konferencje przeciągają się od 1—3 godzin zależnie od temperamentu, swady oratorskiej i indywidualności przywódcy. Budzą one powszechne zainteresowanie i są powodem coraz większego zdenerwowania prasy koalicyjnej opozycji, która nie mogąc przewidzieć sposobu i terminu rozwiązania przesilenia przez P. Prezydenta, sieje pogłoski, rzuca insynuacje, wyraża fantastyczne przypuszczenia, i pławi się w strachu.

Im dłużej trwa przesilenie, tem więcej występuje pustka, jałowość i niepokój tych, którzy to przesilenie wywołali.

U szerokiego ogółu świata już coraz jaśniej prawda, że opozycja nie nikomu dać nie może, że rozgrywka rozpoczęta przez nią kłamstwem, plotką i oszczerstwem już się zakończyła jej przegraną.

Masy, na które liczyli przywódcy opozycji, odwracają się od nich i zostawiają w darze pamiątki bardzo bolesne.

Znane są fakty obrzucania koalicyjnych posłów jajami, obijania kijem, smarowania gliną i wywracania razem z trybuną na dnie.

„Gniew ludu”, który miał poprzeć huraganowy ogień koalicji, zwraca się przeciw twórcom niepokoju i siewcom kłamstwa.

Nic dziwnego, że w takiej sytuacji przywódcy tracą zimną krew. I traci go ich prasa, dla której jest obecnie pobożnym życzeniem, by przeciągające się przesilenie skończyło się wreszcie tak czy owak nawet bez „likwidacji systemu rządów pomajowych”. I ma ta prasa śmiałość i nie liczący się z osobą Głowy Państwa tupet pouczenia P. Prezydenta, by w myśl jej życzeń przesilenie natychmiast zlikwidował.

Prof. Stanisław Stroński, encyklopedia między Stronnictwa Narodowego i źródło wykretów prawnie-ekonomicznych wyłacza w katowickiej „Polonii” przeciw P. Prezydentowi ciężkie działa, miotając pociski zarzutów prawnych, że winien On i musi w myśl przepisów konstytucji natychmiast przesilenie zlikwidować.

Jest to agresywność połączona z przytępieniem poczucia taktu, co należy przypisać słabym nerwom i prawie psychopatycznemu pomieszaniu pojęć, to jedynie

można przyjąć jako okoliczność łagodzącą.

Zabawa w opozycję wyszła na złe doład jedynie skonfederowanym stronnictwom. Im dłużej się odwleczcie decyzja P. Prezydenta, tem więcej widomy będzie brak celu, i bezhołowie, panujące wśród opozycji, tem więcej jej prasa będzie traciła poczucie złego i dobrego, taktu i nie-taktu, tem więcej będzie brnęła w zdenerwowanie, prowadząc do nieodpowie-

dzialnych wystąpień.

My przypatrujemy się przesileniu ze spokojem. Pan Prezydent musi wszechstronnie wysłuchać opinii, wysłuchać krzyżujących się ze sobą poglądów, wy-czuć duszę narodu w zdaniach przywódców, by po dokładnym namyśle i skrupulatnej rozprawie powziąć decyzję.

A jaką ta dusza narodu jest obecnie, wiemy. Dało się to odczuć na licznych,

przez opozycję organizowanych wiecach. Tej duszy narodu boi się opozycja.

My czekamy spokojnie. Zongluje się nazwiskami Światalskiego — Matuszewskiego — Prystora — Sosnkowskiego — Bartla. Wszystko to ludzie tej samej idei. Ktorekolewiek z tych nazwisk padnie z us Pana Prezydenta, będzie ono wyrazicielem dążeń i wskazań tego samego Wodza Narodu.

Adam Wiślicki

SPUŚCILI Z TONU

W miarę, jak płyną dni, jak oddalamy się w czasie od sobotniej demonstracji w Sejmie — dziwnie zeszkronili wszyscy z prawa i lewa opozycyjnego

zespołu. Przez szereg miesięcy wołali głośno i buńczucznie, że póty nie spoczną, aż kamień na kamieniu nie pozostanie z „systemu pomajowego”; przez

szereg ostatnich tygodni galwanizowali masy okrzykiem „likwidacji” wszystkiego, co przyniosły rządy od maja 1928 roku; grozili „gniewem ludu”, zapowiadali straszne rzeczy, byli srodzy, nieubłagani.

Stało się wreszcie to, do czego przez tyle czasu z taką ostentacyjną zuchowatością się przygotowywali: uchwalili wotum nieufności dla rządu.

I nazajutrz... odrazu spuścili z tonu. Nazajutrz dziwnie spokojnieli.

Zdało się, że mieli tyle miesięcy czasu na przygotowanie się na to „nazajutrz”; zdawało się, że w tych niezliczonych konwentykach, jakie przez lato i jesień odbyli, ustalili dalszą „marszrutę” na wypadek „obalenia gabinetu”, że ustalili jakiś program, jakieś personalia.

Nic z tego. Nazajutrz poczęli powtarzać te same biadania i narzekania „praworządne”, które się wciąż słyszało i czytało; nazajutrz zdobyli się na jedną tylko koncepcję: aby ci, którzy dotychczas rządili, raczyli dla pięknych oczu endecko-cekawistycznych popełnić samobójstwo, aby się sami uśmiercili, bo... opozycja nie ma sama siła na walkę, nie ma siła na objęcie władzy.

Mija niemal tydzień od demonstracji sejmokracji i każdy dzień przynosi potwierdzenie, że opozycja staje się coraz bardziej bezradną, coraz bardziej do-prasza się, aby z sytuacji, którą sama wytworzyła, wyjście znaleźli ci, których tą demonstracją sejmową miano unicestwić. „Sejm nie wyciąga rąk po władzę” — pisze „Polska”, reprezentująca klerykalny odłam. „Ani chadecy nie żądali miejsca w gabinecie, ani socjaliści nie okazywali apetytu na portfele rządowe” — stwierdza wczoraj „Głos Narodu”. To samo — pod różnymi obłonkami — czytamy od kilku dni w organach wszystkich odcieni „centrolewu”.

Należy sobie przypomnieć, jak to pisało się w opozycyjnych organach przed 2-dniowymi obradami Sejmu, jak to mówiło się na wiecach. Był tupet i dufność, była gotowość „likwidacji systemu”, by samemu skoczyć na okopy i rozwinąć na nich sztandar zwycięski.

Nic z tego nie zostało. Została jeno prośba: wyprowadźcie nas, ludzie „pomajowi”, z tego impasu, w który zabrnęliśmy, wyprowadźcie nas czempredzej, bo każdy dzień przynosi naszej kompromitacji...

PORAŻKA OSKARZycIELI.
Porażkę opozycyjnych partyj sejmowych tak ocenia Gazeta Polska:

Olbrzymi arsenał zarzutów opozycji, który pozwał im rozwijać huraganowy ogień na wiecach i tajnych konwentykach, a składający się z fałszywych faktów, plugawych oszczerstw i plotek, najgorszego rzędu demagogii — stał się całkowicie prawie niezdadny do użytku tam, gdzie „oskarżenia” byli na miejscu i mogli odpowiadać; tam, gdzie minął choćby poziom dyskusji obowiązywał.

Walka na argumenty, konfrontacja „oskarżonych” z „oskarżycielami” skończyła się pełną porażką oskarżycieli. Słusznie też zaznacza Express Poranny, że wyniki wizyt posłów na Zamku nie dały dostatecznego materiału do utworzenia podstawy dla przyszłego Rządu. To też przewidują, że okaże się potrzebą wysłuchania jeszcze opinii wybitnych przedstawicieli społeczeństwa z poza Sejmu.

Ktoś dobrze orientujący się w za-mierzeniach czynników decydujących miał oświadczyć dosłownie:

— Uchwala sejmowa o wotum nieufności padła w próżnię. Najbliższe wydarzenia uwydatnią to w całej pełni.

Wódz narodu i kabotyn

Impresje na czasie

Józef Piłsudski — Ignacy Daszyński.
Wielkość, przerażająca miarę codziennych pojęć i przyziemna przeciętność. Milczący samotnik, tworzący olbrzymie idee — i kabotyn, którego siłą słowo, słowo, słowo.

Władca dusz, któremi rządzi mocą swej wielkości i żądny władzy czerwony wiatrak.

Wieczny rewolucjonista, rąbiący mieczem przyszłość — i wysmażona doktryna bez pionowego knota.

Józef Piłsudski — Ignacy Daszyński.
Realizator szczęścia i wielkości narodu — meteor bez światła i blasku.

Gdy się ci dwaj zetną — cóż? Co się stanie z wróblem, który udaje orła, gdy się nad ziemią spotka z orłem?

Józef Piłsudski — Ignacy Daszyński.
Jeden wprowadza Polskę pomiędzy narody, by była jak równa z równymi, drugi chce z niej uczynić szpital obłąkanych półtrzęsiej międzynarodówki.

Jest ciekawa trylogia powieściowa p. Tadeusza Ulanowskiego. Trylogia ta jest „wyrazem piekła i nieba, jakie człowiek przechodzi w obliczu niezwykłych wydarzeń dziesięciolecia wskrzeszonej Polski”.

Są tam sceny pozornie realne i djałogi, jakich nie było.

Jest w części pierwszej trylogii *) przepysznym djałog Józefa Piłsudskiego z Ignacem Daszyńskim. Podajemy go w urzywkach:

— Z czem przychodzicie, czego chcecie odemnie — rzekł człowiek w szarej kurtce.

— Nie możemy być niewolnikami — oświadczył wódz ludu pracującego.

— Niewolnikami? Moimi? Zwarjowaliście?! Chyba niewolnikami samych siebie? Tymi jesteście od wielu lat. Oddawna i bez reszty.

— Nie możemy żyć w niepewności!

— Czego ja chcę?! Nie wiecie?!

Czy widzieliście psa rasowego, jak się kładzie do snu na posłaniu w sieni? Ja wam to opowiem: taki pies, znużony służbą dla ludzi, chce odpocząć. Okręca się parę razy na poduszce. A leżąc, jeszcze panu w oczy spogląda, czy nie wypadnie się zerwać i pognać, gdzie pan każe. Tak się kładłem do snu na waszych oczach przez pierwszych pięć lat niepodległości. A ty... modlisz się do swego klasowego boga, błagając go o wyjaśnienie, czy ta niepodległość jest ta sama, do której dążyłeś, czy jakaś inna... Ja się przed wami odgradzam, gdy chcę myśli zebrać. Odgradzam się ka-łem słów obelżywych, za które wyrzucaliby z pułku niebacznych oficerów. Dopiero po paru latach takiego wyperfumowania się przed wami, mam was wtedy tylko, gdy zechcę, gdy zawołam...

Józef Piłsudski — Ignacy Daszyński.

Człowiek, który na plecach dźwigał latami Polskę drukowaną, spał na mchu leśnym w dziurawym płaszczu, niosąc tajne wieści — i niedoszły dyktator proletariatu, chory na niemoc idei i sześć godzinny dzień pracy. Człowiek, który wziawszy Polskę za słabą rączkę, uczył ją chodzić po własnym pokoju — i człowiek, który tej Polsce podstawia nogi.

Człowiek, którego myśli będą strawą ogółu za lat trzysta, czterysta, pięćset — i człowiek, którego duch coraz bardziej zmierzcha, wypala się i gaśnie... Aż zginię w mrokach nirwany...

Józef Piłsudski — Ignacy Daszyński.
Adam Wiślicki.

*) Tadeusz Ulanowski — Doktor Filut — Warszawa 1928.

Rozkład Stronnictwa Chłopskiego

Skutki nieprzytomnych ataków na osobę Marszałka Piłsudskiego

R. Edmund Waczyński prezes Stronnictwa Chłopskiego na powiat Turecki przysłał do Klubu Klasowego Stronnictwa Chłopskiego w Warszawie list treści następującej: „Ze względu na opozycję zajęta przez Stronnictwo Chłopskie nie tylko w stosunku do rządu, ale nawet i do osoby P. Marszałka J. Piłsudskiego, Wskrzesiciela i Zbawcy Wolnej i Potężnej Polski, oraz z powodu łączenia się Stronnictwa Chłopskiego z Piastem na czele którego stoi Witos z innymi partijnymi, niniejszem zgłaszam swe wystąpienie ze Stronnictwa Chłopskiego, a temsamem piastowany mandat prezesa tegoż Stronnictwa na powiat Turecki, niniejszym składam”.

Niezależnie od tego p. Edmund Waczyński, wysłał list otwarty do prasy treści następującej: „Ze względu na stanowisko opozycyjne „Stronnictwa Chłopskiego”, jakie zajęło nie tylko w stosunku do rządu, ale nawet do osoby P. Marszałka J. Piłsudskiego, dalej ze względu na nieuczciwe łączenie się Stronnictwa Chłopskiego z Piastem, na czele którego stoi Witos, winowajca przelewu bratniej krwi na ulicach Warszawy, w chwili naj-

krytyczniejszej dla Państwa, niniejszem oświadczam publicznie, że nie chcę się solidaryzować ze zgubną polityką partyjną, zgłosiłem swe ustąpienie ze Stronnictwa na pow. Turecki.

Do powyższego zmusił mnie obowiązek prawdziwego syna Ojczyzny i prawdziwego obywatela państwa, mającego na względzie dobro kraju, wyrażającego się włączeniu z tymi, którzy z bronią w ręku wywalczyli wolną Polskę, jakoteż w dalszej swej pracy prowadzą ją do po-łegi i dobrobytu. Wobec dotychczasowego obdarzania mnie jako prezesa Stronnictwa Chłopskiego na pow. Turecki pełnem zaufaniem przez miejscową ludność, za które to zaufanie składając szczerze podziękowanie mam nadzieję, że wszyscy mi bliscy i dotychczasowi współ-pracownicy w imię dobra kraju; przyłą-czą się do Bezpартijnego Bloku Współ-pracy z Rządem”.

W ten sposób całkowicie rozwiązana została organizacja Stronnictwa Chłopskiego na terenie pow. Tureckiego (woj. Łódzkie). Jak się dowiadujemy, daje się również zaobserwować ferment w szere-gach miejscowej organizacji „Wyzwolenie”.

◆ **SŁOŃCE** ◆
Napiórkowskiego 28

Dziś i dni następnych
Noc Poślubna

Symfonia piękna, miłości
i poświęcenia
W roli głównej:
HARRY LIEDTKE
LILI DAMITA
PAWEŁ RICHTER

??? Następny program: ???
„Tajny Kurjer”

początek w dni powszednie od godz. 5,7 ~ 9,
soboty o 3 niedziele i święta o. W niedzielę
na pięćdziesiąt seans wszystkie miejsca po 40 groszy

Specjalna ilustracja muzyczna w wykonaniu orke-
stry symfonicznej pod batutą
ROMUALDA ULATOWSKIEGO.

HASŁO GOSPODARCZE

Zagadnienie programu agrarnego a emigracja Na marginesie rozprawy prof. Z. Ludkiewicza

Nakładem „Domu Książki Polskiej” ukazała się interesująca rozprawa prof. Z. Ludkiewicza p. t. „Zagadnienia programu agrarnego, a emigracja”.

Autor stwierdza, że podług spisu z 1921 roku w Polsce żyje z rolnictwa, 45.1 osób na 1 km. kw. Normalna kultura rolna w czasie uprawy zbóż przy bardzo nawet intensywności wymaga ok. 35 do 40 osób. Nadmiar więc ludności w Polsce wyraża się cyfrą 5.1 osób żyjących z rolnictwa na 1 km. kw.

Rozmieszczenie ludności, żyjącej z rolnictwa w poszczególnych województwach Polski, jest bardzo nierównomierne. Najgęstsza ludność znajduje się w woj. krakowskim, gdzie w omawianym roku przypadło 75 osób, żyjących z rolnictwa, na 1 km. kw. powierzchni ogólnej, a 104.1 na 100 ha powierzchni rolniczej.

Przyrost naturalny w Polsce, jak wiadomo, jest bardzo wielki i wyraża się cyfrą roczną od 400 do 500 tysięcy osób. Z drugiej strony urbanizacja, czyli rozwój miast łącznie z rozwojem przemysłu i handlu postępuje szybko. Również emigracja zahamowana została przez politykę restrykcyjną państw. migracyjnych. Tak więc nadmiar ludności, żyjącej z rolnictwa, który istniał w r. 1921, nie tylko nie zmniejsza się, lecz przeciwnie zwiększa się. Prof. Ludkiewicz przypomina, że przybyło sporo reemigrantów z Rosji, którzy jeszcze podczas spisu 1921 roku nie powrócili do swoich siedzib.

Wynikiem przeludnienia rolniczego jest to, że wiele bardzo ludności wiejskiej ma pracy za mało. Podług obliczeń prof. Ludkiewicza, gdyby nawet dało się zagospodarować wszystkie tereny dzisiaj nieuprawne, a więc przede wszystkim błota poleskie, liczba ludności, żyjącej z rolnictwa, przekraczająca normę po przeliczeniu na rodziny, dałaby cyfrę 700 tysięcy rodzin. Obliczenie to dotyczy się wiosny 1929 roku.

Przechodząc do sprawy reformy agrarnej, autor twierdzi, że pomimo nadmiaru ludności rolniczej na wsi, nie należy tworzyć nowych gospodarstw przy parcelacji zbyt małych rozmiarów, chociaż nam powinno o jednostki zdrowe, t. j. o sporych rozmiarów gospodarstwa włościańskie. Ponieważ niema dostatecznego miejsca dla całej ludności wiejskiej obecnej i przybywającej, musimy dbać o rozwój emigracji, a przede wszystkim musimy ująć emigrację w organizację celową. Polityka emigracyjna nie powinna ograniczać się tylko do opieki nad emigrantami, lecz przeistoczyć

się w czynną politykę, zmierzającą do realizacji zgóry zamierzonych dążeń.

Zaludnienie kuli ziemskiej jest jeszcze bardzo słabe; z cyfr, dotyczących zaludnienia i powierzchni różnych krajów wszystkich kontynentów, wynika, że miejsca dla przybyszów jest bardzo wiele.

Przechodząc do postulatów programu agrarnego uważa prof. Ludkiewicz, że program ten nie może być wyodrębniony od spraw emigracyjnych. Istnieje w chwili obecnej około 700 tysięcy rodzin, które mogą być uważane za bezrobotne. Rocznie przybywa rolnictwu, podług obliczeń autora, około 120 tysięcy głów, czyli 24 tysiące rodzin. Owe 120 tysięcy głów są tą częścią przyrostu naturalnego, która pozostać musi na wsi przy dzisiejszym procesie urbanizacji, pochłaniającym część tego przyrostu i przy emigracji, pochłaniającej również część

przyrostu naturalnego.

Pierwszym postulatem w zakresie ogólnego programu zatrudnienia nadmiaru ludności rolniczej, który wysuwa prof. Ludkiewicz, jest sprawa urbanizacji. Urbanizacja ta musi być oparta o rozwój pojemności wewnętrznego rynku zbytu. Rozwój ten zaś zależy od rozwoju rolnictwa, czyli, że urbanizacja wiąże się ze sprawą programu agrarnego bardzo ściśle. Dzisiaj zresztą, pogląd ten jest już wyznawany przez wszystkich naszych ekonomistów.

Zdaniem autora, można stworzyć program, który mógłby uzdrowić całą sprawę w przyspieszonym tempie, program bardziej realny, możliwy do wykonania przy rozłożeniu załatwienia kwestji na lat 30. Jeśli w ciągu tego czasu podniesie się produktywność rolnictwa o 400 zł. na 1 ha., to w takim razie urbanizacja pochłaniałaby rocznie 150,000 osób

z przyrostu naturalnego ludności rolniczej.

I w tym wypadku jednak pozostałoby niepochłonięte przez miasta przyrostu naturalnego tej ludności ok. 130.000 osób rocznie. Przy rozłożeniu emigracji nadmiaru ludności rolniczej w cyfrze 3—ch milionów osób na lat 30, należałoby likwidując ich nadmiar wywozić rocznie ok. 100,000 osób.

Obecnie wyjeżdża co roku netto ok. 80 tys. osób z Polski. Jeśli weźmie się pod uwagę, że jest to cyfra wychodząca, która i w przyszłości będzie rozprasała się, t. zn. nie podda się wpływowi czynnej polityki emigracyjnej państwa polskiego, to okaże się, że pozostawałby kontyngent mniej więcej 150 tys. osób, który należałoby ująć w karby czynnej polityki emigracyjnej. Cyfra 150 tys. osób, czyli 30 tys. rodzin, jest bardzo wielka, ale, zdaniem autora, można opanować cały ten ruch emigracyjny w ten sposób, że w pierwszym roku pod wpływem czynnej polityki emigracyjnej państwa wyjeżdżałoby z Polski 5,000 rodzin, następnie 10,000 rodzin itd. aż do 30,000 rodzin.

Prof. Ludkiewicz oblicza, że suma środków, niezbędnych dla zrealizowania tego planu, powinna być w pierwszym roku wynosić 10 milj. zł. w drugim 20 itd., wzrastając do 40 milj., następnie mogłaby ona się redagować, tak że w 10—ym roku wynosiłaby znowu tylko 10 milj. W sumie należałoby wyasygnować w ciągu 10 lat 290 milj. zł., co całkowicie pokryłoby potrzeby czynnej polityki emigracyjnej państwa w nakreślonych przez autora rozmiarach.

Przechodząc do reformy rolnej, autor podkreśla to, że powinna ona przede wszystkim oprzeć się o meljorowanie i zagospodarowanie odłogów. Nie znaczy to, aby autor przeciwstawiał się parcelacji, twierdzi on tylko, że ważniejsze jest meljorowanie nieużytków i wydzieranie nowych terenów przyrodzie, gdyż w ten sposób powiększa się znakomite pojemność Polski dla ludności rolniczej. Następnym punktem programu musi być oczywiście, kolonizacja wewnętrzna, gdyż nawet wiąże się ona ze sprawą meljoracji terenów niezagospodarowanych. Kolonizacja wewnętrzna ma się oprzeć o dać leko idącą pomoc kredytową, aby w ten sposób dać osadnikowi możliwość zorganizowania gospodarstwa, a pozbawienie go szeroko stosowanej akcji w zakresie agronomji społecznej, aby gospodarzy nauczać, jak mają prowadzić swoje gospodarstwa.

L. F.

Zagranica o Polsce Objawy naszego postępu gospodarczego

Na zegarze historii wskazówki przesuwają się w milczeniu, nie skandując bezgłośnie kroków czasu gromkimi uderzeniami. Może to jest przyczyna naszej niepomietliwości. Zdaje się nam, że państwo istnieje nieprzerwanie od wieków, stąd drażni naszą ambicję narodową każde porównanie, ujemnie dla nas wypadające. Publiczność nasza, jako źródło opinii — imaginuje sobie zawsze idealnie wzorową zagranicę, zagranicę z filmów i fotografii — piękną, wspaniałą, szarmonizowaną w pracy, jednomyślną w poczynaniach i zbrojną w geniusz narodowy. A u nas? — zawoła ze zgrozą ten lub ów niedowiarek, człowiek ślepy, defetysta — wiecznie szukający obcych gwarantek.

Otóż powinniśmy sobie uprzytomnić i pamiętać, że i my dla innych państw stanowimy „zagranicę”. Niemcy, Francuzi, Anglicy i inne nacje świata, zapoznając się z naszym dorobkiem, mówią: „To i tamto już w Polsce dobrze zorganizowane”. Oczywiście nie znajdują w takim stwierdzeniu żadnych przyczyn do złośliwego białolenia, że znowu to i tamto w ich własnym kraju niedość sprawnie funkcjonuje.

W prasie zagranicznej coraz częściej i dokładniej omawiane są nasze sprawy, coraz częściej obcy stwierdzają to, co powiedział Wypiański w „Weselu”: „Polska — to jest wielka rzecz”.

Bierzemy, n. p. do ręki numer „Prager Presse”, znajdujemy tam artykuł dr. Fritz Seiflera, gdzie czarno na białym napisano:

„...Gospodarcza depresja w Polsce przesła już przez punkt zwrotny, a na każdym polu zjawiają się oznaki bliskiej poprawy”. W tym samym artykule autor z całym uznaniem podkreśla wielki rozmach w polskiej produkcji węgla, znaczną poprawę położenia w rolnictwie, wielkie ożywienie w przemyśle cukrowniczym i t. p.

O nauce polskiej, jako podstawie rozwoju z entuzjazmem pisze w pismach bułgarskich p. R. Z. Lopasic, który miał moż-

ność zapoznać się z Polską na kongresie lekarzy i przyrodników w Wilnie, a następnie w drodze zwiedzania Warszawy, Poznania, Krakowa, Katowic, Torunia i Gdyni. Pan Lopasic jest bystrym obserwatorem, nie pomija w swych artykułach nawet rzeczy i spraw mniejszej wagi, a przecież wrażenia z Polski nie były ugrunтовane wyłącznie tylko na podstawie przyjaźni, ale przede wszystkim na podstawie mnogich faktów i pozytywnych przykładów.

O tej Polsce, której rozwój wydaje się nam samym niekiedy zbyt powolnym, marzą tysiące naszych rodaków zagranicą. Polska, którą tworzymy i uzupełniamy w miarę wskazań Marszałka Piłsudskiego, jest ideałem i jedynym bodźcem do pracy na obczyźnie. Weźmy n. p. do ręki numer tak gorliwej bojowniczkii o Polskę Mazurów pruskich, jak „Gazeta Olsztyńska”. Jest tam opis polskiej wsi Dąbrówka, która mimo ucisku germanizacyjnego potrafiła zachować pełną tradycję polskości, nawet stroje ludowe, czem niezawsze mogą się poszczycić wsie w niepodległej Polsce.

A przecież od r. 1892 do 1921 w tamtejszej szkole nie mówiono ani słowa po polsku. Dopiero wskrzeszenie państwa polskiego umocniło powagę tamtejszych obywateli, którzy zdolali uzyskać zaprowadzenie nauki języka polskiego. W ślad za tem powstało kółko rolnicze, towarzystwo młodzieży, koło śpiewacze i t. d. Powstał nowy bastion polskości dzięki samemu tylko przeświadczeniu, że państwo polskie istnieje i że w sposób widomy dla obcych potężnieje i rozwija się. Inaczej, — napewno państwo niemieckie nie liczyłoby się z pogardzaną przed wojną nacją „Pcllacken”.

Kto nie widzi postępu gospodarczego, kto nie może dostrzec wzrostu naszej powagi zagranicą, niech jedzie na Mazury pruskie, do owej Dąbrówki. Tam dowie się, że Polska — to jest wielka rzecz.

I. Drzewiecki.

Międzynarodowa konferencja w sprawie warunków pracy w kopalniach węgla

Zgodnie z decyzją rady administracyjnej Międzynarodowego Biura Pracy w sprawie przemysłu węglowego, zwołana została na dzień 6 stycznia 1930 r. do Genewy specjalna konferencja rzeczoznawców węglowych. Konferencja ta zajmie się uregulowaniem czasu pracy, wysokości płac, oraz ogólnych warunków pracy w przemyśle węglowym, oraz zbada, jakie zagadnienia z tego zakresu mogłyby być wniesione na porządek dzienny najbliższej międzynarodowej konferencji pracy i stanowiąc przed-

miot międzynarodowej reglamentacji.

Na konferencję tę zaproszone zostały: Anglja, Austria, Belgja, Czechosłowacja, Francja, Hiszpanja, Holandia, Niemcy i Polska.

Każde państwo wysłać ma trzech delegatów, z których jeden reprezentować ma rząd, jeden — pracodawców i jeden — pracowników. Delegatom towarzyszyć mogą rzeczoznawcy, którzy uczestniczyć mogą w pracach konferencji z głosem doradczym.

ZACHĘTA
ZGIERSKA 26

Dzisiaj i dni następnych
Korona arcydzieł sztuki filmowej
p. t.

METROPOLIS

Najpotężniejszy z monumentalnych
superfilmów dotychczasowej produkcji

Rolę główną odtwarza
BRYGIDA HELM

Wkrótce **NIBELUNGI**

oszczędź w dni powszednie o g. 4 pp. — W soboty
niedziele i święta o g. 1 w pol. — Ceny miejsc
w dni powszednie: niedziele i święta NA IER-
WSZY SEANS III m. 40 gr. II i balkon 60 gr.
I loża 1 złoty — NA NASTĘPNE SEANSE w dni
powszednie: III 70 gr., II i balkon 90 gr., I m.
zł. 1.0 I loża zł. 1.50 w soboty niedziele i święta
III m. 80 gr. II i balkon zł. 1.10, I m. 1.40
I loża 1.80

CZARY

Dzisiaj i dni następnych
Wielki przebój MIXA p. t.

**W NIEWOLI
U SZEIKA**

Niebywały dramat sensacyjno-cybo-
wski W roli głównej
ulubieniec narodów

TOM MIX

Nad program:
DZIENNIK AKTUALNOŚCI

Początek seansów o godz. 4 pp., w so-
boty, niedziele i święta o 12-iej p.
Na 1-y seans wszystkie miejsca po
50 gr.

WIADOMOŚCI Z CAŁEGO ŚWIATA

„CARSKA GWIAZDA” W PARYSKICH ZAULKACH

Mała ciasna i brudna uliczka paryska. W jednym z jej domów, poprzez wąską bramę, widać ogromny dziedzińiec, a w głębi dwupiętrowy budynek z napisem w rosyjskim języku. Budynek ten, to oficerskie kasyno starej rosyjskiej załogi, a zarazem koszar kozackie. W środku budynku mieści się wielka sala. Połowę jej przeznaczono na jadalnię, drugą połowę, odgrodzoną deskami na pokój przyjęć. Wszędzie pełno „ikonów”, fotografii koni i grup oficerskich. Przy ścianie duży regał do książek, wśród których przeważają dzieła Puszkina, Lermontowa, Kuprina i Mereszkowskiego.

Niby na jakiejś zapomnianej wyspie przeszłości zamieszkują tu zubożali eks-oficerowie ros. W ciągu dnia pracują po fabrykach i warsztatach, wieczorami ubierają się w stare mundury i siadają w fotelach pod strzypami starych, zniszczonych sztandarów. Zarabiają przeciętnie po 26 franków dziennie i wegetują poprostu z dnia na dzień wśród wspomnień o minionych lepszych czasach. Są dumni, że uratowali stare sztandary pułkowe. Niby wielką relikwię pokazują dwadzieścia srebrnych trąb z monogramem Romanowów, które pułk ich otrzymał na parniętkę po zwycięstwach na polu walki od czasów Mikołaja I.

A oto inny obraz. Gdzieś na przedmieściu, w dzielnicy zamieszkałej przez najuboższą ludność miasta, dolatuje z piwnicy ciągłe uderzanie młotka. To mieszkanki, kuchnia i warsztat jednocześnie jakiegoś pułkownika. Brak szyb w oknach, brak światła. Wewnątrz troje małych dzieci, jakaś wychudła, wynędzniała, bleda jak trup niewiasta, a przy małym stoliku podobny do zgrzybiałego starca szewc, wbijający drzącą dłonią gwoździe do cuchnącej podszewy. Człowiek ten nie ma już żadnej historii. To, co było i co będzie, zatarło się wokół postaci jego zupełnie, to też nie zna on ani celu, ani radości życia, i stara się tylko, aby dzieci jego miały codzienny kawałek chleba. Jaką drogą Golgoty przeszedł biedak ten, zanim zdołał uratować rodzinę z piekła bolszewickiego i osadzić w tej piwnicy paryskiej — to już jego tajemnica, z której nie lubi się spowiadać. Podczas walk w Karpatach oderwał mu granat austriacki prawą nogę. Po rewolucji bolszewickiej wyruszył jako inwalida raz jeszcze w pole i otrzymał postrzał w drugą nogę od czerwono-gwardystów pod Rostowem. Teraz repara buty, a żona jego chodzi do prania. Ostatniego miesiąca zarobił wspólnie z żoną 562 franki! Za pieniądze te wyżywia całą rodzinę. Nie otrzymuje ponadto żadnej zapomogi, żadnej pomo-

cy. Zresztą nie dba o to. Wystarczy mu to, co ma, gdyż oczekuje tylko — śmierci. Co najwyżej pragnąłby, aby dzieci jego miały zapewniony byt.

Dzieci mają oni wszyscy. Trudno zrozumieć, doprawdy co skłania te skrajnie wynędzniałą inteligencję rosyjską, te gnieźdzące się po norach i jamach niewiasty do wydawania na świat dzieci,

dla których nie mają nieraz kropli mleka. Najprawdopodobniej działa tu jakiś instynkt, jakaś niewzruszona wiara w odrodzenie Rosji, która będzie potrzebowała nowych rąk i nowych ludzi. Są tu małżeństwa które dziesięć lat i więcej nie miały potomstwa. Dopiero tu, na obczyźnie rodzą im się dzieci.

Statystyka zatrudnienia kobiet w rozmaitych krajach

Jeśli chodzi o Europę, to każdy, kto zna najważniejsze kraje naszego kontynentu, wie, że największy procent kobiet pracujących zarobkowo posiada oczywiście Francja. Kto był we Francji (zwłaszcza w Paryżu), zauważył z pewnością, jak pracowita jest kobieta francuska i że prawie każda dorosła Francuska — nawet z zamożniejszych sfer — pracuje zarobkowo.

I istotnie: jeżeli weźmiemy do ręki międzynarodową statystykę zatrudnienia kobiet, to przekonamy się, że na pierwszym miejscu tej statystyki figuruje Francja (Niemcy zajmują trzecie

miejsce).

We Francji 43 proc. ludności kobiecej pracuje zarobkowo; w Finlandji, która zajmuje drugie miejsce pod tym względem, 37 proc.; w Szwajcarii 31 proc.; we Włoszech 29 proc.; w Anglii stosunkowo niedużo, bo 26 proc., co tłumaczy się zapewne klęską bezrobocia, gnębiącą ten kraj; w Czechosłowacji 25 proc.; w Belgii 19 proc.; w Stanach Zjednoczonych Ameryki zaledwie 17 proc., co tłumaczy się chyba dobrobytem, panującym w tym kraju; w Hiszpanji 10 proc.

B. W.

Egzekutorzy podatkowi w spodziencek Niezwyczajne zarządzenie magistratu miasta Ishinomati

Japońskie pisma donoszą o niezwyklej zarządzeniu jakie wydał magistrat japońskiego miasta Ishinomati. Mieszkańcy tego miasta nie kwapili się zbyt do płacenia podatków, a egzekutorzy podatkowi odchodzili zazwyczaj z kwitkiem, nie zdoławszy wydusić ani grosza od płatników. Wobec tego magistrat wpadł na myśl, ażeby na stanowisko egzekutorów powołać młode i ładne dziewczęta, którym z racji ich wdzięku trudniej przyjdzie odmówić wypłacenia należnych należności podatkowych, aniżeli jakimś starym, niesympatycznym urzędnikom.

Organ urzędowy miasta zamieścił

przed kilku dniami następujące ogłoszenie:

„Magistrat m. Ischinomati rozpisuje konkurs na 24 posady poborczyń podatkowych, na które tylko rzeczywiste piękne panie, będą brane pod uwagę. Wiek nie może przekraczać 25-ciu lat. Kandydatki zechcą nadsyłać podania z metryką i wierną dobrą fotografią”.

Kandydatki mają następnie odbyć wyszkolenie dwumiesięczne i po tym kursie zostaną wysłane do upartych płatników, od których zapomocą swych wdzięku, jak się magistrat spodziewa, niewątpliwie wyciągną zaległe sumy podatkowe.

Nowoczesny Matuzal Człowiek, który przeżył już 252 lata

Wprost nieprawdopodobną wiadomość podają — według agencji „Orient” — dzienniki chińskie.

Oto, do Pekinu miał przybyć niedawno Chińczyk, rodem z prowincji Susuan, liczący ni mniej, ni więcej, jak tylko 252 lata!

Wyjątkowy ten starzec ma być znachorem, który od wczesnej młodości poświęcił się badaniu roślin, rosnących w górach jego ojczyzny i zapomocą tych roślin, wyleczył mnóstwo osób z rozmaitych chorób. Sam też żywi się wyłącznie strawą roślinną.

Nowoczesny ten Matuzal posiada pamięć tak dobrą, że mógł opowiadać dzień nikarzom chińskim szczegółowo o zdarzeniach z przed dwustu lat, a między innymi, o życiu za drugiego cesarza z dynastji mandżurskiej.

Niezwyczajne jezioro

Geologowie rosyjscy odkryli niedawno w górach Uralskich nieznaną dotąd jezioro o niezwyklej właściwościach. Posiada ono mianowicie większą głębokość niż szer. lub dług., gdyż przy 122 m. szerokości i 215 długości, głębokość wynosi od 150 do 236 metrów. Jezioro to nie ma żadnego dopływu i posiada wodę źródłaną, temperatura której jest o siedemnaście stopni wyższa, niż temperatura powietrza.

Brunświk pod terorem

Od szeregu dni Brunświk żyje pod terorem bandy zamachowców, którzy orga-

nizują zamachy na linie kolejowe. Szczęśliwym zbiegiem okoliczności wszystkie dotychczasowe zamachy udało się sparaliżować.

Ostatnio banda zamachowców usiłowała podłożyć worek z piaskiem na szynach linii Brunświk — Hanower. Kiedy do manipulującej na torze bandy zbliżył się policjant zamachowcy obsypali go strzałami, poczem zbiegli.

Policja przypuszcza, że sprawcami zamachów są elementy prawicowo — radykalne.

Za ujęcie przestępców wyznaczono nagrodę 10 tys. marek.

Popłoch naftowy w Moskwie

Zarządzona przez władze sowieckie rekwizycja zapasów nafty, posiadanych przez osoby prywatne i przez sowieckie spółdzielnie, wywołała niesłychany popłoch wśród mieszkańców Moskwy.

GPU. aresztowało 64 osoby, oskarżając je o ukrywanie zapasów nafty.

W „raju bolszewickim” nie wolno nikomu posiadać więcej, niż 8 litrów nafty.

Galery Kaliguli

Prace nad wydobyciem z jeziora Nemi galer Kaliguli prowizorycznie są ukończone. Trzy towarzystwa przemysłowe przyjeły na siebie ciężar głównych wydatków.

Na pięć milionów lir oceniają wartość pięciu artystycznych bronzów, znalezionych na pierwszej galerze, nie mówiąc o trzech okazach, również tam odkrytych, mechanicznej sztuki rzymskiej: kurku z brązu, platformie na kulach i pompie. Poza tem sama galeria posiada dla Włochów wielką wartość, jako okaz dawnej morskiej techniki.

Dzisiaj pozostało już tylko wydobyć pierwszą galerię z resztek wody i przeniesienie jej na brzeg, gdzie znajdzie pomieszczenie w specjalnej ad hoc budowanym muzeum, które zostanie połączone nową szosą z miast. Genzano.

KINO-TEATR

LUNA

Dziś i dni następnych!!!

W TAJDZE SYBIRU

Wzruszające dzieje córki zesłańca i syna satrapy-gubernatora
W rolach głównych
niezrównany tragic

F. Kortner

wschodząca gwiazda ekranu

René Heribel

Wspaniała ilustracja muzyczna w wykonaniu wielkiej orkiestry symfonicznej pod dyrekcją A. CZUDNOWSKIEGO
Początek seansów o g. 4 pp. w sob. i niedz. o g. 12 w pol. ostatniego o g. 10 w.
Ceny miejsc na pierwszy seans od zł. w sob. i niedz. od 12-3 pp. wszystkie miejsca po 50 gr.
Bilety ulgowe nie ważne w niedzielę

KINO-TEATR „SYRENA” ŁÓDŹ ALEKSANDROWSKA 37 TEL. 49-43

Dziś i dni następnych 803

JACK HOLT

w filmie
pod tyt

Ostatnia Karawana

w pozostałych rolach głównych, sławni

William Powell i Fred Kohlor.

Bobactwo zmagania się pionierów w pustyni, o posiadanie życiodajnego elementu: Woda! Woda! Jej odkrycie i posiadanie, jej obrona, poświęcają za sobą ofiary ludzkiego życia.

Nadprogram:
Wesoła amerykańska komedia w 2 akt.
aktualności filmowe.

Początek seansów w dni powszednie o godz. 4-ej W soboty, niedziele i święta o godz. 12.30 W dni powszednie od godz. 4 do 6 i w niedzielę od 12.30-3 pp. wszystkie miejsca po 30 i 50 groszy. W niedzielę wszystkie seanse po 50 i 30 gr. Orkiestra symf. pod batutą p. ŁĘCZYCKIEGO

Wkrótce: Wkrótce:

„OBLAWA”

z konkurentem EMILA JANNINGSA
GEORGE BANCROFT.

GRAND-KINO

Dziś 2 serie razem (całość)
3 godziny programu bez skrótów
6 wielkich gwiazd międzynarodowych
w filmie

Na ogólne żądanie publiczności i celem umożliwienia najszerszym warstwom obejrzenia genialnego arcydzieła Aleksandra Dumasa zdecydowaliśmy się mimo olbrzymich kosztów eksploatacji wyświetlać tylko przez kilka dni obie serie razem, nie podwyższając

HRABIA MONTE CHRISTO

W rolach głównych

Lil Dagower,

Bernard Göetzke,

Gaston Modot,

Piotr Batsheff,

Mary Glory,

Jean Angelo.

Początek seansów o godz. 4, 7, 10-ej, w soboty, niedziele i święta od 12-ej Na pierwszy seans wszystkie miejsca po 1 zł. — Uwaga: passe-partout i bilety ulgowe nieważne
Orkiestra pod dyr. p. R. KANTORA.

KRONIKA

GRUDZIEŃ

14

SOBOTA.

DZIS:

Dyoskora

JUTRO:

Walerjana

Ws. słońca g. 7 m. 36

Zachód „ g. 15 m. 25

Ws. księżycy g. 14 m. 6

Zachód „ g. 5 m. 2

Komunikat

Cech Rzeźniczo — Wędliniarski m. Łodzi ul. Kopernika Nr. 46 w Łodzi niniejszym komunikuje wszystkim członkom, że w bieżącym miesiącu t. j. do dnia 31 grudnia r. b. każdy członek Cechu winien wykupić świadectwo handlowe i przemysłowe na rok 1930.

Wszystkie czynności związane z wykupieniem tych świadectw (patentów) załatwia Sekretarjat Cechu od godziny 8 rano do 9—ej wieczorem.

Zwracać się należy do Sekretarjatu (lub do Gospodarza Cechu, p. Koneckiego. Wszelkie wpłaty z tego tytułu przyjmują się tylko za pokwitowaniem.

Starszy Cechu
Andrzej Dziennikowski.

Podziękowanie

„Dyrekcji Teatru Kameralnego i Popularnego i Br. F. Dymkowskim oraz tym wszystkim, którzy przyczynili się do tak uroczystego charakteru akademii, urządzonej dn. 8/XII 1929 r. przez Drużynę Harcerską im. gen. Bema harcerskie dziękuję przesyła

Drużyna.

Nowy regulamin wystąpień policji

Komenda Główna Policji Państw. zamierza wydać regulamin, traktujący o specjalnych sposobach wystąpienia i zachowania się policji w związku z wykonywaniem czynności służbowych, jako to: w czasie walk ulicznych, przy zamykaniu ulic, osaczeniu, otaczaniu, schodzeniu do piwnic, wchodzeniu na strychy itp. wobec czego komenda główna poleca komendantom wojewódzkim opracowanie projektu takiego regulaminu w terminie do dnia 15 stycznia 1930 roku.

Egzaminy uprawniające do skrócenia służby wojskowej

Jak nas informuje kuratorjum łódzkie, ministrowie spraw wojskowych i oświat ustanowili egzamin specjalny, którego złożenie uprawnia do odbycia skróconej służby wojskowej.

W związku z powyższem, kuratorjum łódzkie przystąpiło już do wyznaczania terminów tych specjalnych egzaminów, które według przepisów mają być dwa razy w roku, w marcu i w październiku.

Podania o dopuszczenie do tego egzaminu mają być zgłoszone do końca stycznia 1930 roku. Szczegółowych informacji udziela kuratorjum łódzkie.

Jakie podatki są płatne w ciągu grudnia

Izba Skarbowa w Łodzi przypomina płatnikom podatków bezpośrednich, że w grudniu b. r. płatne są następujące podatki:

Do 15 grudnia — wpłata państwowego podatku przemysłowego od obrotu, osiągniętego w listopadzie b. r. przez przedsiębiorstwa handlowe I i II kategorii i przemysłowe I — V kategorii prowadzące prawidłowe księgi handlowe oraz przez przedsiębiorstwa, sprawozdawcze, w ciągu grudnia — wykup świadectw przemysłowych i kart rejestracyjnych na rok 1930, wpłata podatku dochodowego od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę — w ciągu 7 dni po dokonaniu potrącenia.

Nadto płatne są zależności doroczne i rozłożone na raty z terminem płatności w grudniu, tudzież podatki, na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze również z terminem płatności w tym miesiącu. (n).

Rejestracja bezrobotnych na pomoc żywnościową
Magistrat przystąpił do wykonania zarządzenia p. wojewody łódzkiego

Magistrat m. Łodzi, w wykonaniu zarządzenia p. wojewody łódzkiego, podaje do wiadomości osób interesowanych, że poczynając od dnia 16-go grudnia 1929 r. w godzinach od 9—ej rano do 14—ej (2—ej po poł., odbywać się będzie rejestracja bezrobotnych robotników fizycznych w lokalach Urzędu Zasiłkowego dla Bezrobotnych na państwową zapomogę żywną.

Prawo do zapomogi przysługuje bezrobotnym robotnikom fizycznym, zarejestrowanym w P. U. P. Pracy w Łodzi, którzy:

I. wyczerpali wszystkie zasiłki ustawowe z funduszu bezrobocia po dniu 31 października 1929 r.

II. zgłosili się po zapomogę w Magistracie m. Łodzi w ciągu miesiąca od dnia, za który pobrali ostatni zasiłek z funduszu bezrobocia, wzgl. nie później niż w ciągu 2—ch miesięcy od dnia rozpoczęcia w Łodzi akcji państwowej pomocy.

III. utrzymują się samodzielnie jedynie z własnej pracy najemnej.

IV. nie posiadają ani majątku, ani jakichkolwiek stałych lub niestałych dochodów, równych lub przewyższających ewentualnie zapomogę.

V. zarejestrowali się w P. U. P. P. w Łodzi do dnia 10 grudnia 1929 roku włącznie, lecz nie zostali uprawnieni do pobierania zasiłków ustawowych, jako nie odpowiadający art. 2 Ustawy z dnia 18 lipca 1924 r. o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 650), o ile posiadają rodzinę na utrzymaniu i nie są stanu wolnego.

Nie otrzymają zapomogi bezrobotni robotnicy fizyczni, którzy pozostają bez pracy:

I. przez czas przejściowy niezdolności do pracy, spowodowanej chorobą, jeżeli otrzymują świadczenia z tytułu ubezpieczenia na wypadek choroby;

II. przez cały czas niezdolności do pracy spowodowanej przez inwalidztwo, o ile pobierają renty inwalidzkie.

III. o ile po wyczerpaniu wszystkich rat zasiłku ustawowego po dniu 31 października 1929 roku, względnie po zarejestrowaniu się na pracę do dnia 10 grudnia 1929 r. włącznie, jeśli nie przysługiwało im prawo do pobierania zasiłków ustawowych nie zgłosili się do kontroli we właściwym oddziale P. U. P. przynajmniej w miesiącach, listopadzie i grudniu 1929 r. chyba, że zostali zarejestrowani dopiero w miesiącu listopadzie lub grudniu 1929 roku.

Bezrobotni, którym przysługuje prawo do zapomogi zimowej, winni się zgłosić do rejestracji w następujących lokalach Urzędu: 1) przy ulicy Piotrkowskiej 273, należący do I Oddz. P.U.P.P. w Łodzi, 2) przy ul. Piotrkowskiej Nr. 212, należący do II Oddz. w Łodzi, i posiadać przy sobie: a) dowód osobisty wzgl. inne urzędowe zaświadczenie tożsamości, b) legitymację P. U. P. w Łodzi, stwierdzającą fakt wyczerpania wszystkich zasiłków funduszu bezrobocia po dniu 31 października 1929 r. względnie fakt zarejestrowania się na pracę do dnia 10 grudnia 1929 r. włącznie, o ile bezrobotnemu nie przysługiwało prawo do pobierania zasiłku ustawowego, oraz stempel, stwierdzający fakt zgłoszenia się do kontroli w P. U. P. P., w miesiącu listopadzie i grudniu 1929 roku.

Bezrobotni, którym przysługuje b. d. prawo do zapomogi zimowej, otrzymają do wypełnienia formularz o przyznaniu zapomogi, który, po wypełnieniu i potwierdzeniu przez właściciela (zarządzającego) nieruchomości w której bezrobotny zamieszkuje i poświadczeniu podpisu właściciela (zarządzającego) nieruchomości przez odpowiedniego komisarza policyjnego, winien być zwrócony Magistratowi najpóźniej w ciągu tygodnia od daty otrzymania go przez bezrobotnego.

Aby uniknąć licznych skupienia, rejestracja odbywać się będzie w ciągu tygodnia, przyczem, w pierwszym dniu, t. j. w poniedziałek, dnia 16 grudnia r. b. zarejestrowani będą bezrobotni, których nazwiska zaczynają się od liter A. B. C. D. E. w drugim dniu, wtorek, dn. 17/12 r. b. których nazwiska rozpoczynają się od liter F. G. H. I. J., w trzecim dniu, środa, dnia 18/12 — r. b., których nazwiska rozpoczynają się od liter K. L. M., w czwartym dniu, czwartek, dnia 19/12 — r. b., których nazwiska rozpoczynają się od liter N. O. P., w piątym dniu, w piątek, dnia 20/12 b. m., których nazwiska rozpoczynają się od liter Q. R. S., w szóstym dniu, w sobotę, dnia 21-go grudnia, których nazwiska rozpoczynają się od liter T. U. V. Z.

Wysokość zapomogi wynosi zł. 20 — miesięcznie dla samotnych, zł. 30 — dla obarczonych rodziną do 3—ch osób (łącznie z bezrobotnym), zł. 45 dla obarczonych rodziną ponad 3 osoby.

Giełda zbożowa

Zyto 25.00—25.25; Pszenica 39.50—40.00; Owies jednolity 24.00—25.00; Jęczmień na kaszę 25.50—26.50; Jęczmień browarny 27.50—29.00; Mąka pszenna luksusowa 72.00—75.00; Mąka pszenna 61.00—65.00; Mąka żytnia według typu przepisowego 40.00—42.00; Otręby pszenne szale 20.00—21.00; Otręby pszenne średnie 17.00—18.00; Otręby żytnie 14.00—14.25; Kuchy lniane 44.00—45.00; Kuchy rzepakowe 33.50—34.50; Fasola biała 90.00—95.00; Groch jadalny 38.00—43.00. Otręby małe. — Uspokojenie spokojne.

W dniu 12 b. m. przeżywszy lat 59, zmarł po długich i ciężkich cierpieniach

Ś. † P.

JULJUSZ GERNDT

Rzeczywisty członek Cechu Rzeźniczo-Wędliniarskiego m. Łodzi

W zmarłym tracimy zacnego współkolegę, o którym pamiętać zachowamy na długo.

Cześć jego pamięci!

Wyprowadzenie zwłok nastąpi dnia 15 b. m. w niedzielę o godz. 1—ej pp. z domu żałoby przy ul. Sosnowej Nr. 17 na cmentarz ewangelicki. O czem powiadamia

ZARZĄD
Cechu Rzeźniczo-Wędliniarskiego
m. Łodzi

Lustracja w magistracie trwa i potrwa kilka dni

Jak już wczoraj donosiliśmy, zupełnie niespodziewanie zostało prezydjum magistratu w Łodzi powiadomione, że urząd wojewódzki Łodzi otrzymał polecenie przeprowadzenia ponownej lustracji magistratu, i w ślad za pismem tym zjawił się do prezydjum magistratu delegat pełnomocny p. Kozłowski, którego upoważniono do przeprowadzenia lustracji wszystkich wydziałów magistratu.

W dniu wczorajszym p. Kozłowski przystąpił do badania stanu kasy miejskiej, dokumentów kasowych i księgości, gdzie wszelkich wyjaśnień udzielał mu, naczelnik wydziału finansowego p. Chwalbiński, kierownik wydziału rachuby Konopka oraz skarbnik Grajner. Prezydjum magistratu z p. Kozłowski

skim wogóle podczas lustracji się nie komunikuje, natomiast w sprawach koniecznych prezydjum magistratu ustanowiło w charakterze łącznika wyższego urzędnika p. dr. Albina Grabowskiego.

Jak się dowiadujemy p. Kozłowski dzień wczorajszy spędził w magistracie na sprawdzaniu jedynie kasy miejskiej, którą nie zdołał ukończyć, i dalsze badania tego wydziału nastąpią w dniu dzisiejszym.

Następnie po ukończeniu lustracji wydziału finansowego, p. Kozłowski przystąpi do badania działalności poszczególnych innych wydziałów, które jednak nie są jeszcze ustalone jeśli chodzi o ich kolejność. (w)

Zderzenie tramwaju z wozem
Woźnica ranny, wóz zdruzgotany

Wczoraj nad ranem zdarzyła się na szosie Zgierskiej katastrofa, która niemal kosztowała by życie ludzkie. Otóż około godziny 7 z rana jechał szosą zgierską furgon piekarski należący do piekarni Felcji Szewernowej, mieszczącej się przy ulicy Cereckiego 9. Gdy wóz znajdował się na ulicy Zgierskiej obok posesji 102, woźnica skręcił na lewą stronę, w zamiarze przystania na tej stronie ulicy i wydania do jednego z sklepów tamtejszych pieczywa. W chwili gdy wóz znajdował się pośrodku ulicy, a więc na szynach nagle najechał nań tramwaj dążący do Zgierza i całym

impetem uderzył o wóz tak silnie, że woźnica spadł raniąc się dotkliwie.

Wóz zaś uległ zupełnemu rozstraskaniu i całe pieczywo rozprysło się po jezdni i rynsztoku. Korzystając z tej „okazji”, przechodzący zaopatrzyli się tanim kosztem w świeże pieczywo, co zostało wreszcie dopiero później udaremnione przez przybyłego policjanta.

O zajęciu tem spisano protokół celem pociągnięcia winnego katastrofy do odpowiedzialności karnej. Rannemu woźnicy udzielili pierwszej pomocy pobliski felczer prywatny. (p)

Ruch tramwajowy w święta Bożego Narodzenia

W związku z zbliżającymi się świętami Bożego Narodzenia zwróciliśmy się do naczelnika wydziału ruchu K. E. Ł. celem poinformowania się o ruchu tramwajów tego dnia w Łodzi.

Pan naczelnik Wróblewski oświadczył, iż zwyczajem dorocznym w wigilię Bożego Narodzenia tramwaje kursować będą tylko do godziny 9 wieczór. W nocy

natomiast ruch tramwajowy nie ulegnie zupełnemu wstrzymaniu natomiast ograniczeniu o tyle, że kursować będzie około 12 pociągów i to tylko do godziny 2 w nocy.

W same zaś święta Bożego Narodzenia t. j. 25 grudnia ruch tramwajowy będzie zupełnie wstrzymany przez cały dzień. (p)

Zagadkowe zniknięcie młodej dziewczyny
Czyżby ofiara handlarzy żywym towarem

Do komisariatu policji państwowej w Tomaszowie Mazowieckim, zgłosiła się Antonina Ozowska, zamieszkała w Tomaszowie Mazowieckim przy ulicy Karpaty 33 i zameldowała, że w dniu 9 b. m. o godzinie 17—ej córka jej z pierwszego małżeństwa 17-letnia Janina wyszła

z domu i nie wróciła dotychczas.

Ponieważ zachodzi przypuszczenie, że zaginiona padła ofiarą handlarzy żywym towarem, powiadomiono z kolei Urząd Śledczy, który prowadzi energiczne dochodzenie. (w)

Echa włamania do Banku Przemysłowców w Zgierzu

Członkowie zuchwałej bandy włamywaczy pod kluczem

Wielkie wrażenie wywarło niedawno temu zarówno w Łodzi jak i w Zgierzu zuchwałę włamanie do Banku Przemysłowców w Zgierzu, gdzie łupem włamywaczy padły większe sumy pieniędzy jak również papiery wartościowe firmy przemysłowej A. G. Borst w Zgierzu przechowywane w skrytkach tego banku. Po długich poszukiwaniach władzom śledczym w Łodzi udało się stwierdzić, iż włamywacze, którymi okazali się fachowcy przybyli z Warszawy, dokąd też po włamaniu w Zgierzu wrócili. Dlatego też urząd śledczy w Łodzi natychmiast skomunikował się z urzędem śledczym w Warszawie prosząc o wszczęcie poszukiwań na tamtejszym terenie w znanych tamtejszej policji specjalnych i podejrzanych miejscach gdzie notowani w policji przestępcy przebywają. Mimo energicznych jednak poszukiwań tamtejszej policji nie udało się wpaść na ślad przestępców.

Dzięki jednak przypadkowi udało się wykryć spelunkę, gdzie rzeczywiście były ukryte skarby pochodzące z włamania w Zgierzu, i koncepcja władz śledczych w Łodzi okazała się słuszną, że włamywacze po dokonaniu rabunku wyjechali do Warszawy.

Otóż wykrycie tego przedstawia się jak następuje:

Onegdaj do jednego z kantorów wymian przy ulicy Marszałkowskiej w Warszawie tuż obok dworca kolejowego, zgłosiła się jakaś niepozorna młoda kobieta, usiłując sprzedać obligację konwersyjną za którą zażądała 2,600 złotych. Sprawa ta wydawała się obsługującemu jej urzędnikowi bardzo podejrzana, z tego powodu że wartość obligacji tych jest o wiele wyższa. Dlatego też podejrzewając że musi to być obligacja skradziona, prosił klientkę, aby zaczęła chwilke, sam zaś udał się do gabinetu szefa wydziału papierów wartościowych, któremu przedstawił sprawę.

Szef wydziału stwierdził, iż obligacja ta jest w spisie skradzionych papierów wartościowych, podczas włamania do banku przemysłowców w Zgierzu. Dlatego też natychmiast połączył się telefonicznie z swego gabinetu z najbliższym komisarzatem policji, prosząc o przysłanie policjanta, celem wylegitymowania owej podejrzanej kobiety.

W niespełna kilka minut przybyło do kantoru wymiany kilku posterunkowych z komisarzem policji na czele, którzy poinformowani o zajęciu kobiety ową zaprosili do komisarjatu, gdzie nią okazała się niejaka Janina Chomińska, zamieszkała przy ulicy Solec Nr. 45.

W trakcie pierwotnego dochodzenia wyjaśniła ona, że akcję tę kupiła u jakiegoś giełdźiarza na Placu Bankowym. Dlatego zaprowadzono ją na Plac Bankowy, celem wskazania przez nią domniemanego giełdźiarza. Po rozpatrzeniu się wskazała ona na jakiegoś mężczyznę, który okazał się Jakób Patrol zamieszkały przy ulicy Smoczej. Patrola zatrzymano, lecz okazał się nim Bogu ducha winny obywatel, wobec czego zwolniono go natychmiast z aresztu.

Wobec tego Chomińską wzięto w krzy-

żowy ogień pytań, w trakcie których przyznała się, że jest w kontakcie z bandą włamywaczy, którzy między innymi dokonali włamania w Banku Przemysłowców w Zgierzu. Skradzione tam papiery wartościowe wzięła na siebie do spieniężenia, które to papiery są przechowywane u poszczególnych włamywaczy. Obligacje któ-

re miała zamiar spieniężyć były pierwsze, gdzie została zatrzymana.

Na skutek tego zeznania policja dokonała liczne aresztowania członków bandy, którzy zostaną po ukończeniu śledztwa przekazani władzom sądowym w Łodzi. Nazwiska zatrzymanych są trzymane w tajemnicy. (p)

Pięć lat więzienia za szereg napadów bandyckich

W dniu wczorajszym Sąd Wojskowy w Łodzi rozpatrywał sensacyjną sprawę o napady bandyckie dokonywane w roku 1921.

Sprawa ma tło następujące: W roku 1921 odbywał służbę wojskową w 12 pułku artylerji ciężkiej niejaki Franciszek Szczepny. W sierpniu roku 1921 zdezerterował on z pułku i zorganizował szajkę mętów społecznych począł dokonywać napadów. Pierwszy z zarzuconych Szczepnemu napadów miał miejsce dnia 7 na 8 sierpnia roku 1921 na stacji Mokrsko pow. Wieluńskiego.

Około godz. 1 w nocy Szczepny wraz ze swymi kompanami będąc uzbrojonym w karabin wojskowy wtargnął do bufetu wspomnianej stacji i steroryzowałszy znajdującą się tam właścicielkę bufetu Monikę Baranową zrabował jej 95000 marek polskich i zagroziwszy użyciem broni uciekł. Następną napad dokonany przez Szczepnego miał miejsce w Błoniu pow. Wieluńskiego na osobie Dorywała Jana, któremu zrabował 15000 marek w gotówce i dwa zegarki złote wartości 30 tysięcy marek.

Po trzech dniach w nocy 24 tegoż miesiąca Szczepny dokonał dwóch napadów na mieszkanie Smolarza Józefa i pod groźbą użycia broni zrabował mu 14.000 marek, 250 rubli carskich i in-

nych rzeczy wartości 3000 marek. Po upływie godziny po dokonaniu poprzedniego napadu Szczepny napadł na Jankę Józefę i również groząc mu użyciem broni zrabował mu 8000 marek w gotówce i zegarek wartości 7000 marek.

Dnia 1-go września Szczepny na skutek poszukiwań policji został schwytany i przekazany władzom wojskowym, odtransportowany został do więzienia rejonowego w Częstochowie skąd po kilkumiesięcznym pobycie zbiegł do Niemiec zmieniając co pewien czas nazwiska. Będąc w Niemczech wstąpił w związki małżeńskie z niejaką Ewą Książek. Po pewnym jednak czasie Szczepny porzucił żonę i wrócił do Polski, gdzie w lutym roku 1929 został schwytany i osadzony w więzieniu wojskowym w Łodzi.

W dniu wczorajszym sprawa ta była tematem rozpraw Sądu Wojskowego w Łodzi. Szczepny na rozprawie do dokonania napadów nie przyznał się, przyznając się jedynie do ucieczki z więzienia częstochowskiego. Sąd jednakowoż po rozpatrzeniu sprawy oparł się na zeznaniach świadków, którzy w zupełności stwierdzili winę oskarżonego i skazał go na 5 lat więzienia z zaliczeniem aresztu prewencyjnego od 24 lutego r. b. (i).

Naczelnik Wydziału Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej w Łodzi

W tych dniach Naczelnik Wydziału Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej p. Witold Tyrakowski przeprowadzał lustrację w Wydziale Pracy i Opieki Społecznej Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi.

Prócz tego p. Tyrakowski dnia 10 b. m. zwiedził w towarzystwie Naczelnika Wydziału Magistratu p. Wisławskiego szereg miejskich instytucji opiekuńczych oraz żłobek przy ul. Tramwajowej, Dom Starców przy ulicy Narutowicza i Dom Wychowawczy przy ulicy Przędzalnianej.

Następnie w towarzystwie Naczelnika Wydziału Wojewódzkiego p. L. Woyciechowskiego zwiedził „Strzechę” dla dzieci żołnierskich przy ulicy Marysińskiej, Bursę przy Szkole Rzemiosł Salezjanów, Centralę Kropki Mleka, gdzie szczegółowych informacji udzielał dr. J. Marzyński i p. Groszkowska.

Dnia 12 delegat Ministerstwa zwiedził żłobek dzienny dla dzieci przy ul. Moniuszki 11, poczem w towarzystwie referendarza Przedpelskiego udał się do Pabjanic gdzie zwiedził T-wo Ochrony Kat., instytucje miejskie, przytułek dla starców i kalek i stację opieki nad matką i dzieckiem.

Pan Tyrakowski udał się po tej lustracji do Piotrkowa, gdzie zwiedził zakłady T-wa dobroczynności, Zakład Fundacyjny dla starców i kalek w Wolborzu pod Piotrkowem i in.

Wyniki lustracji były nader dodatnie.

Wyjaśnienie

Wskutek mylnej informacji, podanej przez jedną z Agencji Prasowych, o utworzeniu jakoby Oddziału Rolnego w Urzędzie Wojewódzkim, proszeni jesteśmy o wyjaśnienie, że oddział ten istnieje już od roku przy Wydziale Rolnictwa i Weterynarii Urzędu Wojewódzkiego i pozostaje nadal pod kierownictwem p. Stachowicza.

Wzmianka prasowa powyższa dotyczy prawdopodobnie powołania trzeciego referenta do oddziału rolnego w osobie inż. J. Wąsowicza.

Odczyty o gruźlicy

Łódzki Komitet „Dni Przeciugruźliczych” komunikuje, że staraniem sekcji odczytowej zorganizowane zostały następujące odczyty:

1. w dniu 14 grudnia 1929 roku o godz. 19-iej w sali Stowarzyszenia Śpiewaczego im. Szopena, ul. Piotrkowska 92, wygłoszący odczyt z przeżyciami dr. Edward Mittelstaedt na temat: „Gruźlica to wróg ludzkości”;

2. w dniu 16 grudnia 1929 roku o godz. 19-iej min. 30 w sali Okręgowej Komisji Związków Zawodowych, ul. Narutowicza Nr. 50, wygłoszący odczyt na temat: „Gruźlica jako klęska społeczna” Dr. Szustrowa;

3. w dniu 18-go grudnia 1929 roku o godz. 18-iej w sali Domu Ludowego, ul. Przejazd 34, wygłoszony będzie odczyt na temat: „O gruźlicy”.

Wejście na wszystkie odczyty, urządzone przez Łódzki Komitet „Dni Przeciugruźliczych” — bezpłatne.

KINO MIMOZA TEATR

UL. KILIŃSKIEGO Nr. 178

Od wtorku dnia 10 do poniedziałku dnia 16 grudnia 1929 roku wł.

„Miłość Kozaka”

Najwspanialsze arcydzieło świata osnute na tle powieści LWA TOLSTOJA

Do powyższego obrazu został zaangażowany oryginalny CHOR UKRAIŃSKI który odśpiewa pieśni kozackie i hymny.

W roli głównej JOHN GILBERT

Następny program:

Zyciowe Rozbitki.

Fundusze na doksztalcanie pracowników komunalnych

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w szeregu swych okólników niejednokrotnie podkreślało konieczność doksztalcania pracowników komunalnych na uczelniach i kursach samorządowych, a więc na Studium Administracji Komunalnej przy Wolnej Wszechnicy Polskiej w Warszawie, Studium Handlowym w Krakowie, Instytucie Nauk Handlowych w Wilnie.

Stosunkowo słaba frekwencja wynika przedewszystkiem z braku odpowiednich funduszy, na co cierpią zwłaszcza gminy wiejskie, dla których delegowanie na kurs pracownika obciąża jednorazowo gminę znacznymi kosztami, przekraczającymi często jej zdolności finansowe. O wyjeździe zaś pracowników wyłącznie na koszt własny nie może być mowy.

Chcąc pokonać te trudności w niektórych powiatach utworzono przy wydziałach powiatowych specjalne fundusze na do-

kształcanie pracowników komunalnych, przedewszystkiem gmin wiejskich i miejskich, a również i powiatowych zw. komunalnych. Fundusze te powstają z kwot celowo wyznaczanych rok rocznie w budżetach sejmików, gmin wiejskich i miejskich. Następnie przelewane są na odpowiedni rachunek do kasy wydziału powiatowego, bądź do Powiatowej Kasy Oszczędnościowej.

Koszty delegacji pracownika komunalnego na kurs w każdym poszczególnym wypadku ponosi w ten sposób utworzony fundusz.

Ponieważ sposób ten okazał się praktyczny, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych uważa za pożądane utworzenie takich funduszy we wszystkich powiatach. Pp. Wojewodowie mają to zalecić wszystkim związkom powiatowym na terenie swych województw.

Popierajcie wyroby krajowe!

KINO-TEATR UCIECHA

Limanowskiego 36 (dawn. Aleksandrowska).

Dziś i dni następnych!!!

Przepiękny film o cieniach i blaskach sławy, o pocałunkach szczęścia i miłości p. t.

„Prezydent”

Wspaniały sensacyjno-erotyczny dramat.

W roli głównej bożyszcze ekranu

Iwan Mozzuchin.

W roli hrabianki cudna wiosniasta

Suzy Vernon.

Następny program:

„Jackie Cogan u Indużerców”

Początek w dni powszednie o godz. 4 po poł. w soboty i święta o godz. 12

TEATR SWIETLNY 805

„CASINO”

Dziś i dni następnych
film wzbudzający najwyższy podziw
realizmem tematu gry aktorskiej i
reżyserii według rozgłoszonego dzieła

ARTURA SCHNITZLERA

Panna Elza

W rolach głównych
Elżbieta Bergner
Albert Steinrück
Albert Basserman
Jack Trevor

Nad program:

Aktualności filmowe

Ilustracja muzyczna układa p.
L. KANTORA

Początek seansów o godz. 4.30 6, 8, 10.

Z zagadnień higieny

Czy istnieje możliwość zapobiegania chorobie raka?

Doniosła teoria lekarza francuskiego

Pomimo wyznaczania olbrzymich premii za wynalezienie prawdziwie skutecznego środka antyrakowego, nie udało się dotychczas jeszcze wynaleźć sposobu skutecznego zwalczania tej strasznej choroby, w której samemu już brzmieniu tkwi niejako wyrok śmierci.

Tem większe też wrażenie wywołała, pochodząca z francuskich kół lekarskich, wiadomość, jakoby można było — nietylko wprawdzie wyleczyć raka — ale zapobiegać w licznych wypadkach jego powstawaniu, co już samo przez się byłoby olbrzymim zwycięstwem. O tym w jednym z ostatnich zeszytów francuskiego pisma lekarskiego: „Le Monde Medical” ogłasza dr. Delbert, opartą na własnych doświadczeniach klinicznych, a także na pracach, ogłoszonych przez szereg innych badaczy, teorię, w myśl której stosowanie magnezu ma skutecznie zapobiegać powstawaniu raka. Wiadomo już było lekarzom oddawano, że stosowaniem magnezu skutecznie leczy się rozmaite choroby skórne, jak brodawki, brodawczaki, trzyczolaki gruczołu krokowego, polipy odbytnicy itp. Rak, który rozwija się na zmienionych tylko nabłonkach, znajduje sobie na podłożu wspomnianych brodawek, brodawczaków, gruczolaków czy polipów szczególnie sprzyjające dla swojego rozwoju środowisko, tem samem więc zwalczanie tych chorób stanowiłoby musi z natury rzeczy zarazem i środek zapobiegania rakowi.

Tak się przedstawia tok rozumowania teoretycznego w tej niesłychanie doniosłej dla ludzkości sprawie. Co ważniejsze wszelako, jak stwierdzili wielokrotnie dokonywane próby, zastrzykiwanie myszom magnezu uodporniało je na powstawanie nowotworów, sztucznie u nich wywołanych. Badać jednak bardziej jeszcze przekonujące są dane charakteru krajoznawczego. Dr. Delbert powołuje się mianowicie na następujące wskazania geograficzne. W okolicach Tunisu, gdzie woda, używana do picia, a nadewszystko do gotowania, obfituje szczególnie w sole magnezu, rzadko bardzo notowana bywa choroba raka, a nadto, jak wykazuje porównawcza mapa Francji, na której zestawione są okolice, gdzie woda naskórna i grunt bogate są w zawartość soli magne-

zowych z okolicami ubogimi w nie, stwierdzono, że w pierwszych z tych okolic choroba raka występuje bezporównania rzadziej, aniżeli w owych okolicach o wodzie i gruncie ubogim w magnez.

Oba te dowody starczą za niesłychanie ważki argument, przemawiający na rzecz teorii dr. Delberta, który, idąc dalej jeszcze w swoich wywodach, twierdzi, jakoby obecne rozpowszechnienie się raka (przerzucającego się ostatnio i na młode pokolenie, gdy dawniej był on smutnym przywilejem starości) pozostawało w związku ze zmniejszeniem się zawartości soli magnezowych w pożywieniu, zależnie od zmiany konsystencji wchodzących w skład pokarmów soli i maki, a także od pewnych wadliwości uprawy roli. Gdy mianowicie, używana dawniej, szara, nieoczyszczona sól kuchenna zawierała 1,70 proc. chlorku i siarczanu magnezu, zawiera ich obecnie używana biała tylko 0,35 proc. do 0,45 proc. Tak samo biała ma-

ka, t. zw. cukierkowa, używana do wyrobu białego luksusowego pieczywa, ma ich 8 miligr. proc., gdy czarna, t. zw. razówka — 62 miligr. proc. Nadto rolnicy, zaniedbując uzupełniania zapasów magnezu w gruncie (jak to czynią w stosunku do zawartości azotu, potasu i kwasu fosforowego), tem samem powodują wyczerpywanie się gruntu — przez ciągłą jego uprawę — z soli magnezowych, co z kolei wpływa na zubożenie w nie jarzyn, sadzonych na tym gruncie.

Czysto praktyczne te wskazania, zarówno cenne ze stanowiska naukowego, jak leczniczego, a zwłaszcza profilaktycznego, winny znaleźć poważne uwzględnienie w dietetyce i rolnictwie, kto wie bowiem, w jak znacznym stopniu zależeć może od nich zastraszające obecnie wzmnożenie się zachorowań na raka, szerzenie się ich u ludzi wszelkiego wieku i wszelkich warstw społecznych.

Dr. S. C.

Przeciwko wykorzystywaniu stanu materialnego urzędników dla celów politycznych i partyjnych

Urzędnicy administracji ogólnej skarbowi i samorządowi powiatu kolskiego i wieluńskiego, na zebraniach, poświęconych sprawie postulatów pracowników państwowych, uchwalili wysłać na ręce premiera Dr. K. Świątalskiego depeszę protestacyjną przeciwko zakusom pewnych działaczy, wykorzystywania stanu mate-

rialnego urzędników dla celów politycznych i partyjnych.

Urzędnicy stwierdzają, że aczkolwiek obecne pensje urzędnicze są niewystarczające, wierzą jednak, że Rząd w którego skład wchodzi Marszałek J. Piłsudski, dąży do poprawy ich bytu i dążenie to zrealizuje.

Ogólno-krajowy zjazd Zjedn. Polskiej Młodz. „Orle”

W ub. niedzielę odbyła się w Częstochowie uroczystość poświęcenia sztandaru miejscowego koła Zjedn. Polsk. Młodz. Pracującej „Orle”, połączoną z III Kongresem tegoż Zjednoczenia. W zjeździe wzięło udział 128 delegatów z całego kraju, Łódź reprezentowana była bardzo licznie.

Uczestnicy kongresu udali się w wielkim pochodzie na Jasną Górę, gdzie odbyło się uroczyste nabożeństwo i poświęcenie sztandaru. Podniosło przemówienie wygłosił przeor P. Markiewicz. W drodze powrotnej p. Poradowski, komisarz kongresu złożył imieniem stowarzyszenia wieniec na płytcie Nieznanego Żołnierza.

Uroczystość wbijania gwoździ odbyła się w sali Straży Ogniowej, przyczem jako drugi przemawiał dyrektor łódzkiej Kasy Chorych dr. E. Samborski, który podkreślił znaczenie wychowania młodzieży na dzielnych obywateli, uwypuklając w pięknej formie rolę stowarzyszenia „Orle” w tych uświatach. Poza tem z Łodzi przemawiali jeszcze p. Śniady, p. Włodarczykówna.

Łódzkie koła Stowarzyszenia złożyły 6 pamiątkowych gwoździ.

Po wspólnym obiedzie przystąpiono do właściwych obrad kongresu. Obrady zakończono dopiero w poniedziałek wieczorem.

Dziś i dni następnych

Pierwszy raz w Łodzi

Przepiękny film, przepojony łą i sentymentem, pełen subtelności i poezji

ZAPOMNISZ O MNIE...

Dramat dwojga młodych serc, Mistrzowska reżyseria JAMES CRUSE

Główne role kreują:

JÓZEFINA DUNN

RICARDO CORTEZ

WILLIAM HEINES

Specjalna ilustracja muzyczna pod dyr. SZ. BAJGELMANA W programie muzycznym najnowsze szlagiery

Zuchwały rabunek na Zielonym Rynku dzięki energii policji złodziej został ujęty

W dniu wczorajszym na Zielonym Rynku, o godzinie 10-ej rano do przybył tam celem poczynienia zakupów, Stry Krygier, zamieszkały przy ulicy Zachodniej 65 podszedł jakiś osobnik, który w pewnym momencie uderzył Krygierową w piersi i wyrwał jej z rąk sakiewkę, zawierającą dokumenty i gotówkę w sumie około 50 złotych począł uciekać ul. Zieloną w kierunku ul. Żeromskiego, gdzie wpadł w bramę domu Nr. 67, który jest przelotny, tak, że można przez podwórze dostać się

na ulicę Zieloną 28.

Zrabowaną sakiewkę rzucił w czasie pościgu, chcąc go wstrzymać.

Ścigający go przod. VII kom. p. p. Garbarczyk, wiedząc o dwu wyjściach domu przy ul. Żeromskiego 67, udał się na ul. Zieloną 28 i złodzieja ujął w chwili, gdy wyszedł na ulicę. Okazał się nim 24-letni Włodzimierz Ciurniak, bez stałego miejsca zamieszkania, znany policji złodziej recydywista, którego aresztowano i osadzono do dyspozycji władz sądowych. (w)

Czasopisma

„Kobieta Współczesna”

Wyszedł z druku Nr. 50 tyg. „Kobieta Współczesna”, na fręsk którego złożyły się następujące prace: „W sprawie opinii kobiet”, „Czytanie książek” — Juliusz Kaden-Bandrowski, „O mieszkaniach i podarunkach” — N. Sam., „W sidiach” — Jan Orski, „Serce Generała Hoche” — Karolina Bielańska, „Młodość” — Henryka Łazowertówna, „Cywilizacja ludu Barbarzyńskiego” — Filippo Figari (przekład z upoważnienia autora Emilij Szeniwcowej), „O ludzkie prawa kobiety” — Lucja Mościcka, „Na marginesie Zjazdu Kobiet Włoskich na Kresach” — Cz. Niemyska — Raczaszowska, „O gwiazdkę dla dzieci polskich za kordonem” — C. Wal., „Z teatrów” — Zofia Popławska, „Wśród książek” — Cz. Wojeńska, „Życie i praca”, „Z szerokiego świata”, „Z kina”.

Do numeru jest dołączony dodatek ty-

godniowy „Mój Dom” poświęcony zbliżającym się Świętom Bożego Narodzenia.

Egzaminowanie pilotów cywilnej komunikacji powietrznej

Przepisy lotnicze, dotyczące cywilnej komunikacji powietrznej, przewidują specjalne egzaminy dla kandydatów na członków załogi statków powietrznych. Egzaminy takie odbywają się co roku.

Następne egzaminy odbędą się: teoretyczne w marcu, praktyczne w kwietniu roku przyszłego.

Podania o dopuszczenie do tych egzaminów wnoszą do dnia 1 marca 1930 r. do wydziału lotnictwa cywilnego ministerstwa komunikacji.

Oprócz egzaminów pilotów cywilnej komunikacji powietrznej podlegają co roku ściślemu badaniu lekarskiemu, a to ze względów bezpieczeństwa komunikacji lotniczej.

Komunikat Zw. Legionistów

Zarząd Związku Legionistów w Łodzi zawiadamia, że zapowiedziany na dzień 14 b. m. odezwy Dr. B. Fichny na temat „Zagadnienie Zmiany Ustroju w Polsce” z powodu wjazdu prelegenta z Łodzi nie odbędzie się. —

V-ty harcerski bazar świąteczny

Dzisiaj nastąpi otwarcie Bazaru Harcerskiego w lokalu przy ulicy Ewangelickiej 9. Dokona go Kurator Okręgu Szkolnego Pan J. Gądomski.

Na Bazarze, oprócz drużyn harcerskich, wystąpią ze swymi eksponatami firmy: „Nowe Rejdjo” — Gdańska 12, instalując swój głośnik; „H. Boniewicz” Zakład instrumentów muzycznych — Sienkiewicza 37, która transmitować będzie płyty patefonowe przez megafon; „Bracia Dymkowsky” — Plac Kościelny 4, — Zakład Ogrodniczy — udekorowanie Bazaru swymi kwiatami oraz firma „Gebethner Wolff”, — Piotrkowska 105. —

Specjalnie powołana Komisja bada ceny eksponatów, aby wszystkim uprzyjemnić pięknie wykonane podarki gwiazdkowe.

Bazar otwarty będzie w dniach 15, 16, 17 b. m. w godzinach: 10—21.

Zwiedzanie uprzyjemniać będą, oprócz radja i patefonu, występy orkiestry Gimnazjum Miejskiego im. Piłsudskiego.

Bufet na miejscu.

Przedstawienie „Orlecia”

Sekcja dramatyczna koła II Z. P. M. P. „Orle” w Łodzi urządza w dniu 15 grudnia r. b. o godzinie 19 w lokalu „Sokoła” Nawrot 23 przedstawienie pod tytułem:

„Porucznik I-szej Brygady”

sztuka w 3-ach aktach Stefana Gozdawy-Wiecheckiego, osnuta na tle dziejów Polskiej Organizacji Strzeleckiej i legionowych bojów w czasie Wojny światowej.

Wieczór artystyczny

W niedzielę o godzinie 8-ej wieczorem odbędzie się w lokalu Polskiej Y. M. C. A. Wieczór Artystyczny.

W programie: koncert kwintetu pod dyrykcją p. Z. Piłarskiego, deklamacje, komedijka „Wyprawa 4lubna”.

Dyżury aptek

Dzisiaj w nocy dyżurują następujące apteki: M. Lipca (Piotrkowska 193), E. Millera (Piotrkowska 46), W. Groszkowskiego (Konstantynowska 15), A. Perelmana (Cegielińska 64), H. Niewiarowskiego (Aleksandrowska 57), S. Jankielewicz (Stary Rynek 9). (w)

Zjazd Walny Związku Harcerstwa Polskiego

Jak się dowiadujemy, tegoroczny Zjazd Walny Związku Harcerstwa Polskiego odbędzie się w dniach 28 i 29 grudnia b. r. w Warszawie.

Walka z automatami w Norwegii

Związek kupców — detalistów w Norwegii wystąpił do ministerstwa handlu z petycją, domagając się zabronienia sprzedaży różnych fabrykatów za pośrednictwem automatów, ewent. zmiany w czasie funkcjonowania automatów, tak aby sprzedaż ta odbywała się po godzinie zamknięcia sklepów. Petycja kupców norweskich poddyktowana została silną konkurencją, którą wyrządzają handlowi detalistom automaty uliczne, na dworcach, na noczcie etc. etc.

KINO-TEATR
BAJKA
FRANCISZKAŃSKA 31

Dziś i dni następnych

Arcydzieło polskiej sztuki kinematograficznej

UŚMIECH
LOSU

Według głośnej powieści

L. PERZYŃSKIEGO

W rolach głównych:

JADWIGA SMOSARSKA

KAZIMIERZ JUNOSZA-

STĘPOWSKI

JÓZEF WĘGRZYN

ozdjęcie codz. o g. 4 30 pp. w soboty niedziela i święta o g. 1 pp

Ceny wszystkich miejsc na pierwsze seanse 50 gr.

Orkiestra powiększona pod batutą

A. RICHTERA

I-szy dzwilkowy Kinoteatr w Łodzi

SPLENDID

20. NARUTOWICZA 20

Dziś i dni następnych

AL JOLSON

w rewelacyjnym arcydziele

Śpiewający
Blazen

Ponadto znakomity tenor włoski

Beniamino Gigli

W słynnej operze Mascagniego

„Cavaleria Rusticana”

Początek seansów o godz. 5.45, 7.45

i 10 wieczorem

Kasa czynna od g. 12—2 i od 4 pp.

Dobry sezon przedświąteczny w branży kolonjalnej

Sezon zakupów przedświątecznych u importatorów i hurtowników, który jest już na ukończeniu, wykazał w roku bieżącym duże ożywienie. Cały prawie towar, zwłaszcza w dziale owoców suszonych, które w tym roku nadeszły do kraju w dość szczupłych ilościach, został już rozsprzedany, po stosunkowo wysokich cenach. Dzięki pomyślnej koniunkturze w tej branży poprawiła się znacznie wypłacalność odbiorców i weksli protestowanych w handlu kolonialnym prawie się nie spotyka. Ze względu na duży popyt przy małej ilości towaru importery żądają przy niektórych artykułach uregulowania należności gotówką, inne artykuły sprzedają na kredyt wekslowy do 60 dni.

Notują w hurcie w Warszawie franco skład odbiorcy, przy sprzedaży na prowincję zaś franco fracht Warszawa w złotych za 1 kg.: owoce suszone: rodzynki Kiup Eleme 6,30, Samos Cipro 6,10, sultanki kolor złota „Fancy” 7,20 „Extra Choice” 6,90, smyrneńskie 6,50, malaga w skrzynkach a 10 kg. netto za jedną skrzynkę 110, w skrzynkach a 2 i pół kg. netto za skrzynkę 30, korynki 3,45, migdały słodkie prima P. G. w workach po 100 kg. b-n. — 11,80, w mniejszym opakowaniu wyważone netto 12,60, przebie-rane w workach po 100 kg. b-n. 12,20, wyważone netto 13, przebie-rane olbrzymie 13,20, wyważ. netto 14,00, wyborowe gorzkie przebie-rane w workach po 100 kg. b-n. 13,30, wyważ. netto 14,50, w lu-

pinkach „Princesse” w workach po 40 — 50 kg. b-n. — 9, pestki morelowe wyborowe słodkie w workach po 100 kg. b-n. 7,40 wyważ. netto 7,80, kalifornijskie gorzkie 5,50, wyważ. netto 5,75, orzechy sycylijskie 5,20, wyważ. netto 5,40, Eleme śpi-czaste 5,90, włoskie 4,70, amerykańskie 5,10, wyborowe 5,80, jadra orzechowe 9,80, wyważ. netto 10,80, fistaszki chińskie białe 3,45, palone w workach 4,20.

Całe społeczeństwo docenia znaczenie zmiany ustroju

W związku z odczytem premiera Dr. K. Światalskiego mnóstwo gmin i organizacji społecznych w dalszym ciągu wysyła depesze do Prezydium Rady Ministrów, w których solidaryzują się w zupełności ze stanowiskiem szefa rządu w sprawie zmian ustrojowych.

W ostatnich dniach takie depesze m. in. wysłały:
Zarząd Okr. Łódzkiego Ogólnego Zw. Podoficerów Rezerwy w Łodzi,
Okr. Koło Zw. Inwalidów Wojennych, 9 gmin miejskich i wiejskich pow. brzezińskiego,

Rada Miejska w Kole i Dąbiu,
Rada gminna w Sompólnie oraz
Zw. Kupców Żydowskich w Brzezinach.
Zebrani w depeszach swoich, akcentując konieczność przeprowadzenia zmian ustrojowych i witając wysiłki Rządu w tym kierunku, zzywają posłów i senatorów do zaprzestania walk partyjnych i przystąpienia do realnej i twórczej pracy dla dobra Państwa. —

Wkłady oszczędnościowe

W m-cu listopadzie b. r. P. K. O. wydała 21.110 nowych książeczek oszczędnościowych, zlikwidowała zaś 3.814, bezwzględny przyrost liczby książeczek oszczędnościowych P. K. O. wynosi w tym miesiącu 17.296 książeczek.

Jeśli zważywszy, że maksymalny przyrost książeczek w listopadzie r. ub. wyniósł 13.648 okaże się, że przyrost liczby oszczędzających w P. K. O. był w roku bieżącym większy o 27% niż w roku ubiegłym. Ogólna liczba czynnych książeczek oszczędnościowych w P. K. O. wynosiła w dniu 30.XI.1929 r. — 380216, zaś łącznie z książeczkami pochodzącymi z przerachowania wzrosła o dalsze zł. 1.983.440.54, osiągając na koniec listopada stan zł. 130.567.737.39, łącznie zaś z wkładami pochodzącymi z przerachowania zł. 163.077.209.47. Ogólny obrót na rachunkach oszczędnościowych wynosił w ciągu m. listopada zł. 33.084.586.26.

(ISKRA)

wyluszczone (Arachid) 4,30, sliwki bosiackie 80—ki po 100 kg. 2,60, 90—ki w workach po 100 kg. 2,45, 100—ki — 2,15, kalifornijskie oryginalne w skrzynkach po 25 kg. 30—40 — 3,40, 40—50 — 3,20, 50—60 — 3, w workach po 90 kg. 40—50 — 3, 50—60 — 2,75, w workach po 100 kg. 90—100 — 2,10, morele kalifornijskie „Extra Choice” 10,60, „Fancy” 10,70, „Fancy” w skrzynkach 11, gruszki „Extra Choice” 10, brzoskwinie 9, jabłka suszone 5,60, najwyższe gatunki 6, figi wiankowe w workach 4,60, figi prasowane w skrzynkach po 5 kg. netto za 1 skrzynkę 34, w skrzynkach po 96 paczek a 225 gramów w jednej skrzynce 6 zł. za 1 kg., daktyle marokańskie w skrzynkach po 5 kg. za skrzynkę 55, bagdadzkie w blokach po 35 kg. 10 proc. tary — 9,50, mieszanka owoców suszonych gatunek specjalny, 45 proc. sliwek 80—85, 55 proc. jabłek, gruszek, moreli i brzoskwiń — 5,50, gatunek zwykły, 55 proc. sliwek 90—95, 45 proc. jabłek, gruszek, moreli i brzoskwiń — 4,75.

Korzenie: pieprz czarny Lampong 8,50 biały Muntok 14, pieprz turecki w strączkach 9, wanilia francuska tahiti krystalizowana 87, muszkatawa galka 38, muszkatowa kwiat 46, ziele angielskie 8,70, liście bobkowe w belach 50—60 — 4,80, 25—30 — 4,90, goździki 10,20, imbir japoński 7,80, bądan 7,50, cynamon Cassia Ligne 5,10, Vera prima 6,30.

Żelatyna: francuska prima w skrzynkach po 25 kg. miedzianna 11,50, srebrna 12,50, czarna 14,50. Sardynki Le Soleil za skrzynkę 170, włoskie Grado 148.

Tusze jadalne: masło kokosowe 2,40, masło hartowane 2,90, smalec amerykański Swift 3,50.

ROZRYWKA i ODPOCZYNEK PO PRACY

TEATR KINO WIDOWISKA RADJO

TEATRY

Teatr Miejski: — Król Bawen.
Teatr Popularny: — Kwadratura Koła.
Teatr Kameralny: — Bronx—Express.

CO GRAJĄ W KINACH

Bajka: — Uśmiech losu.
Capitol: — Zapomnisz o mnie.
Casino: — Panna Elza.
Corso: — Szalony jeździec.
Czary: — W niewoli u szelki.
Era: — Zdobywca serc.
Grand-Kino: — Hrabia Monte Christo.
Iana: — W tajgach Sybiru.
Mimoza: — Miłość kozaka.
Odeon: — Pewien młody człowiek.
Palace: — Przygoda jednej nocy.
Resursa: — O świecie.
Raj: — Kohn i Kelly w Haremie.
Słońce: — Noc poślubna.
Spółdzielnia: — Białe róże.
Splendid: — Śpiewający błazen.
Syrena: — Ostatnia karawana.
Uciecha: — Prezydent.
Wodewil: — Ostatni romans.
Venus: — Tajemniczy obrońca.
Zachęta: — Metropolis.

TEATR POPULARNY

Ogródowa 18.
„KWADRATURA KOŁA”.

Dziś, sobota, niedziela dwa razy, poniedziałek i wtorek wyborna komedia proletariacka ze śpiewami i tańcami W. Katajewa „Kwadratura Koła” z Waczińską, Sciborową, Staszewskim, Tatarskim i artystką baletu warszawskiego Marysią Bargielską.

ZA DAWNYCH DOBRYCH CZASÓW.

W środę 18, premiera wesołego typowo wiejskiego wodewilu R. Stolea „Za dawnych dobrych czasów”. Próby pod kierunkiem Wł. Ziemińskiego na ukończeniu. W rolach ważniejszych: Marja i Aleksander Zabczyński, Relewicz — Ziemińska, Bronowska, Pluciński, Górecki, Tartakowicz i inni. Dekoracje E. Pietkiewicza.

„KOPCIUSZEK”

Jutro w sobotę popołudniu i w niedzielę o dwunastej trzydzieści w Teatrze Popularnym cieszą się rekordowym powodzeniem wśród naszych miłośników barwna, wesoła bajka „Kopciuszek”. Całość tego atrakcyjnego widowiska urozmaicona tańcami, śpiewami, afektami magicznymi i udziałem żywych zwierząt. Bilety do nabycia w cukierni Gostomskiego i w kasie Teatru Popularnego.

TEATR GEYEROWSKA

Piotrkowska 295.

Jutro w sobotę i w niedzielę dwa razy ostatnie przedstawienia kolorowych „Skalmierzanek” w premierowej obsadzie.

TEATR KAMERALNY

Traugutta Nr. 1.

Żydowsko — amerykańska sztuka „BRONX — EXPRESS”.

Dziś, sobota, niedziela dwa razy i poniedziałek gorąco na onegdajszej premierze przyjęta, głośna sztuka Ossip Dynowa „Bronx — Express” smutna na tle emigracji żydowskiej w

Ameryce. Rolę tytułową tej pełnej humoru i sentymentu groteski odtwarza L. Zbucki. Obsadę stanowią: Biskupska, Faleńska, Marciniowska, Bogdanowicz, Daniłowicz, Matuszkiewicz, Michalak, Scibor i Warchałowski.

TEATR MIEJSKI

„Artyści” — przedstawienie popularne. Dziś w sobotę o godz. 4 popołudniu po cenach najniższych komedia amerykańska „Artyści”.

„KRÓL BAWELNY”

Dziś — premiera.

Dziś w Teatrze Miejskim o godz. 8,30 wieczorem premiera sztuki z życia łódzkiego p. t. „Król Bawelny”.

„STAS LOTNIKIEM CZYLI TAJEMNICE LALEK”.

Jutro w niedzielę o godz. 12 w południe po raz drugi bajka Remusa w czterech aktach „Stas lotnikiem czyli Tajemnice Lalek”.

„DZIELNY WOJAK SZWEJK”

Jutro o godz. 4 popołudniu po cenach popularnych „Dzielny Wojak Szwejk”.

Wieczorem po raz drugi „Król Bawelny”.

Bilety do nabycia w kasie zamawiań w kwaciarni Salwy, Moniuszy 2, od 10 rano do 7 wieczorem bez przerwy.

KINO „ODEON”

„PEWIEN MŁODY CZŁOWIEK”

Dyrekcja jednego z najpiękniejszych i najsympatyczniejszych kino - teatrów Łodzi wystąpiła z doskonałą sztuką, w której czołowe role grają takie tony sztuki filmowej, jak: Ramon Navarro i René Adoré. Nazwiska te wystarczą za najsumniej-

szą reklamę.

Klasycznie piękny bohater filmu, Ramon, w po-czątkach akcji odtwarza przed obiektywem... samego siebie, t. j. rutynowanego uodzieciela. W dalszym ciągu jednak dobrze opracowanej i zestawionej wysoce interesująco akcji sam zostaje — po prostu uwiedziony.

Artyści, nie zadając kłamu zasłużonej sławie, dają wspaniałe kreacje, posuwając grę do mistrzostwa.

Arcybawna farsa jest udatnem zakończeniem programu.

GOŚCINNE WYSTĘPY

MARJI MALICKIEJ, ALEKSANDRA WĘGIERKI i ZBYSZKA SAWANA w Teatrze Kameralnym.

Znakomita trójka artystów: M. Malicka, A. Węgierko i Z. Sawan, (którzy przyszli już do zdrowia po fatalnym wypadku samochodowym) wystąpią kilka razy w Teatrze Kameralnym, w wybornej komedji Leona „Trio”. Sztuka ta dzięki swej świetnej obsadzie, jak i znakomitej reżyserji A. Węgierki, zdobyła w całej Polsce rekordowy sukces. Pierwszy występ we wtorek dn. 17-go. Bilety od 3 zł. do nabycia w cukierni Gostomskiego.

TEATR POPULARNY w Filharmonji

i TEATR KAMERALNY w Pabjanicach.

We środę Zespół Teatru Popularnego dał reprezentacyjne przedstawienie „Skalmierzanek” w Filharmonji. Nader licznie zebrana publiczność przyjmowała zarówno sztukę, jak artystów bardzo gorąco.

Zachęcona powodzeniem tego pierwszego występu zamierza Dyrekcja Teatru Popularnego w porozumieniu z dyrekcją Filharmonji w sobie p. dyr. Straucha — urządzać stale raz

na tydzień w Filharmonji występy Zespołów Teatru Popularnego bądź Kameralnego. Najbliższe przedstawienie odbędzie się już w nadchodzącą środę dn. 18-go — odegrany będzie sensacyjny „Bronx—Express” z życia żydowskiego.

Również dn. 11-go wystąpił w Teatrze Miejskim w Pabjanicach Zespół Teatru Kameralnego z przedstawieniem komedji Fodora „Dr. Julia Szabo”. — Teatr był zapelniony po brzegi, przyjęcie artystów entuzjastyczne.

Występy Teatru Kameralnego w Pabjanicach odbywać się będą stale w odstępach dwutygodniowych.

WIECZOROWE KURSY MALARSKIE

W MIEJSKIEJ GALERJI SZTUKI.

Znany i utalentowany artysta—malarz Wacław Dobrowolski otwiera w Miejskiej Galerii Sztuki wieczorowe kursy malarstwa i rysunku (od godz. 8 do 10 wiecz.).

Kursy dzielą się będą na trzy grupy. Uczniowie kursu I obznajmieni będą z rysunkiem małym antycznym (model gipsowy), i malowaniem akwareli martwa natura).

Kurs II przechodzi rysunek żywej głowy, a III rysowanie i malowanie akwarelą żywego modelu (akt). Poziom tych kursów gwarantuje nazwisko Wacława Dobrowolskiego, jednego najlepszych naszych malarzy.

Zgłoszenia codziennie w Miejskiej Galerii Sztuki.

CO USŁYSZYMY DZIŚ PRZEZ RADJO

PROGRAM WARSZAWSKI
14 grudnia.

11,58 — 12,05 — Sygnał czasu z Warszawskiego Obserwatorium Astronomicznego. Hejnał z Wieży Mariackiej w Krakowie.
12,05 — 13,10 — Koncert z płyt gramofonowych.
13,10 — 13,45 — Komunikat meteorologiczny.
13,45 — 15,00 — Przerwa.
15,00 — 15,45 — Komunikat gospodarczy.
15,45 — 16,15 — Przerwa.
16,15 — 17,15 — Kącik artystyczny „L. S. G.”.
17,15 — 17,45 — Koncert z płyt gramofonowych.
17,45 — „Skrzynka pocztowa” — korespondencje bieżące omówi dr. Marjan Stępowski.
18,00 — Odczyt premiera Światalskiego.
18,05 — Słuchowisko dla dzieci z Wilna, „Płotka” powieść Buyno — Arcowej w radjofonizacji p. H. Forbrodowej.
18,45 — Rozmaitości. Występ p. Wład. Wale-tera.
19,10 — Centralne Tow. organizacji i Kółek Rolniczych do swych członków.
19,25 — 19,40 Muzyka z płyt gramofonowych.
19,45 — 20,00 — Sygnał czasu z Warszawskiego Obserwatorium Astronomicznego.
20,00 — Odczytanie programu na dzień następnny. Wiadomości bieżące.
20,05 — Recital fortepianowy Egona Petri.
21,10 — Komunikaty Teatrów Miejskich.
21,15 — Muzyka lekka w wykonaniu orkiestry P. R. pod dyr. Jana Dworakowskiego.
22,00 — 23,40 — Transmisja filmu dźwiękowego „Śpiewający błazen” z kinoteatru „Splendid” w Warszawie.

RAJ

811

KINO

Dziś i dni następnych!

Bałucki 5 Rynek

TEATR

Bałucki 5 Rynek

Dziś i dni następnych!

Wielki tydzień humoru!

KOHN i KELLY w HAREMIE

Huragany, bomby, kaskady śmiechu. Lzy radości, coś czego jeszcze nie było

HUMOR! HUMOR! HUMOR!

Nad program: Aktualności Nad program

Orkiestra symfoniczna pod kierunkiem znanego p. E. ZILBERSZACA.

SALA DOBRZE OGRZANA

cechunek seansów w soboty, niedzieli i święta o godzinie 2 w poł. w dni powszednie o godzinie 4 po południu na pierwszy seans wszystkie miejsca po 50 gr.

Wkrótce: Niewolnica z Szanghaju Wkrótce

ŚWIATŁY RZEMIEŚLNIK

kupuje swej rodzinie na gwiazdkę

RADJO

dając przez to domowi swemu źródło go-
dziwej rozrywki i wiedzy

Doskonałe odbiorniki

♦ **N O R A** ♦

na specjalnie dla rzemieślników dogo-
dnych w a r u n k a c h poleca firma

RADJO — LLOYD

Przejazd 8 :: Telefon 158-08

RADIOŁA

ŁÓDŹ, Piotrkowska 88.

Tel. 10-534 (w podwórzu).

Radjoaparaty i części. Ustawianie
anten, przeróbka aparatów.
Ładowanie akumulatorów.

Najtańsze źródło. Dogodne warunki.

SZKOŁA KOSMETYCZNA

Zatwierdzona przez Min. Spraw Wewnętrznych

A. RYDEŁ

Cegielniana 19, tel. 1.62-92. — Zapisy codziennie.

NA GWIAZDKĘ!

Zakład wyrobów
Skórzano — Galanterijnych
J. Jabłoński
i **S. Moszczyński**

ŁÓDŹ, ul. Główna 11 przy Piotrkowskiej
POLECAMY:

Kufry, Walizy i Sakwojaże wszelkiego
rodzaju, Torebki damskie, Portfele, Pa-
picróńce, Teki, Tornistry, Paski ba-
gażowe, Plecaki i wszelkie reperacje
CENY UMIARKOWANE.

Różne

Bizuterję

kupuje, pełną war-
tość płacę. Solidne
traktowanie „Pre-
ciosa”. Piotrkowska
Nr. 123 w podwórzu.

Bizuterja

zegarki na raty, ce-
ny gotówkowe „Pre-
ciosa”. Piotrkowska
123 w podwórzu.

Wielki wybór wózków
dzieciennych krajowych zagranic-
nych, metalowych, wytrzyma-
łe, amerykańskie, materace
sprężynowe higieniczne „Patent” do
mehlowych łóżek podług miary nabyć
można najtaniej i na najdogod-
niejszych warunkach w fabry-
cznych składzie

„DOBROPOL”

Łódź

Piotrkowska 73

w podwórzu,

tel. 1-58-61